

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ
അഭിശ്രവണമന്ത്ര പാഠഃ

Version Notes:

This is now the current Version 3.2 dated Sep 30, 2022.

1. This replaces the earlier version 3.1 dated May 31, 2021.
2. This version has been updated with the errors found and reported till Sep 30, 2022.
3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done wherever applicable.
4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id vedavms@gmail.com

Earlier Versions

1st	Version Number	1.0 dated 10th March 2017
2nd	Version Number	2.0 dated 10th Jan 2018
3rd	Version Number	3.0 dated 18 th April 2018
4th	Version Number	3.1 dated 31st May 2021

SHORT NOTE ON “ABHISRAVANAM”

Abhisravanam means dignified hearing. Abhisravana Mantra should be chanted during ceremony to forefathers like Sraadham etc. This should be chanted loudly while the Brahmins are partaking food so that these mantras are to be heard by Brahmins, who represent “Pitrus” of Sraadham ceremony. Since these Mantras are about “Pitrus”, when chanted they are pleased and depart contented after Sraadham ceremony. These Mantras will also keep the “Raakshasaas”(evil forces)/ other hindrances at bay.

Brahmins will be invited to perform Abhisravanam. They should be offered dakshina after the Sraadham for chanting Abhisravanam.

For Ekodishtam (the eleventh day of death ceremony), Sapindeekaranam (the 12th day ceremony), Maasikam, Anumaasikam, Naandi, Gaya Sraadham, 1st Sraadham of the deceased (1st Death Anniversary) etc., Abhisravanam Mantra shall not to be chanted.

The Abishravana Mantras are the part of “Taittiriya Shaka” and the Mantras are from “SAMHITA” and “BRAHMANA”

General Notes:

This Book has been brought to you with the courtesy of some Veda learners who have collaborated to prepare this book.

Please give your feedback, comments and report errors to the e-mail id vedavms@gmail.com. We shall strive to make this book more accurate and error-free.

You may note that there are inherent “paata bedhas” when we compare various sources and books, the Taittiriya Sakhaa compiled and commented by Shri. Sayanacharya of 13th Century and Shri Bhatta Bhaskaracharya (period unknown). Their manuscript compilations were later converted into books by great Scholars. One of such sets of “Taittiriya” was printed and published during earlier 1900 A.D. at Govt. Branch Press, Mysore and another set later published under “Anandaashram Series”. These Books were referred to by us as our primary source material for this Book.

We have also referred “Yaajusha Ratnaakaram” in Sanskrit and “Abisravana Mantra Pataha” in grantha Script published in 1923 by Shri T.M. Narayana Shastri .

This book has not been prepared with any commercial purpose and is purely for studies.

Conventions used in Letters:

ॡ is represented by (gg)

—

ॢ is represented by (gm)

—

◌̣ is represented as anunaasikam

—

”[]” is represented as the end of a “panchaati”, not a full-stop nor a sentence break. Hence donot stop the chant on the mark of “[]” and continue till a sentence break (full stop) comes.

In this book wherever “ॠ” appears in Large & Bold Fonts than the normal ones used , please enlongate/stretch such letter to 3 maatras and chant.

Table of Contents

1. പുരുഷ സൂക്തം.....	6
2. ഉത്തര നാരായണം.....	9
3. മഹാ നാരായണം.....	10
4. ഋതച്ഛ സത്യം.....	12
5. രക്ഷോഘ്നം.....	13
6. രക്ഷോഹണോ വലഗഹനഃ.....	17
7. സോമായ പിതൃമതേ.....	18
8. ഉശന്തസ്ത്യാ ഹവാമഹ ഉശന്തഃ.....	20
9. ഭക്ഷേഹി മാഽഽവിശ.....	24
10. ധ്രുവാഽസി ധരുണാഽസ്ത്യാതാ.....	27
11. അഗ്ന ഉദധേ യാ ത ഇഷ്ടുഃ.....	31
12. ശിരോ വാ ഏതദ് യജ്ഞസ്യ.....	33
13. അസാവാദിത്യോ ഽസ്മിൻ ല്ലോക.....	35
14. സന്തതിർ വാ ഏതേ ഗ്രഹാഃ.....	38
15. ഏകവിച്ഛ ഏഷ ഭവതി.....	40
16. ഇന്ദ്രോ വൃത്രച്ഛ ഹത്യാ.....	41
17. വൈശ്വദേവേന വൈ പ്രജാപതിഃ.....	46
18. അഗ്നയേ ദേവേഭ്യഃ.....	50
19. ഉശന്തസ്ത്യാ ഹവാമഹ.....	54
20. അയം വാവ.....	57
21. ഉശൻ. ഹ വൈ.....	59
22. തച്ഛ ഹൈതമേകേ പശുബന്ധ.....	62
23. യാം പ്രഥമാമിഷ്ടുകാമുപദധാതി.....	67
24. ജ്യാം പ്രാചീ.....	69

=====

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ | ഹരിഃ ഓം |

അഭിശ്രവണമന്ത്രപാഠഃ

വേദാന്തഃ

ഓം | അഗ്നിമീളേ പുരോഹിതം യജ്ഞസ്യ ദേവമൃതിജം |
ഹോതാരം രത ധാതമം ||

ഇഷേ ത്യാർജ്ജേത്യാ വായവഃ സ്ഥോ പായവഃ സ്ഥ ദേവോ
വസ്സവിതാ പ്രാർപയതു ശ്രേഷ്ഠമായ കർമ്മണേ ||

അഗ്ന ആയാഹി വീതയേ ഗുണാനോ ഹവ്യദാതയേ |
നിഹോതാ സമ്സി ബർഹിഷി ||

ശന്നോ ദേവീരഭിഷ്ടയ ആപോ ദവന്തു പീതയേ |

ശം യോരഭിസ്രവന്തു നഃ || 1

1. പുരുഷ സൂക്തം

(TA 3.12.1 to TA 3.12.7)

സഹസ്രശീർഷാ പുരുഷഃ |

സഹസ്രാക്ഷഃ സഹസ്രപാത് | സ ഭൂമിം വിശ്വതോ വൃതാ |

അത്യതിഷ്ഠദ് ദശാങ്ഗുലം | പുരുഷ ഏവേദ്യ് സർവം |

യദ്ഭൂതം യച്ച ദവ്യം | ഉതാമൃതതാസ്യേശാനഃ |

യദന്നേനാതിരോഹതി | ഏതാവാനസ്യ മഹിമാ |

അതോ ജ്യായാശ്ച പുരുഷഃ || 1

പാദോഽസ്യ വിശ്വാ ഭൂതാനി । ത്രിപാദസ്യാമൃതന്ദിവി ।
 ത്രിപാദൂർദ്ധ്വ ഉദൈത് പുരുഷഃ । പാദോഽസ്യേഹാഽഽഭവാത്പുനഃ ।
 തതോ വിഷ്വങ് വ്യക്രാമത് । സാശനാനശനേ അഭി ।
 തസ്മാദ് വിരാഡ്ജായത । വിരാജോ അധി പുരുഷഃ ।
 സ ജാതോ അത്യരിച്യത । പശ്ചാദ് ഭൂമിമഥോ പുരഃ ॥ 2

യത് പുരുഷേണ ഹവിഷാ । ദേവാ യജ്ഞമതന്വത ।
 വസന്തോ അസ്യാസീദാജ്യം । ഗ്രീഷ്മ ഇദ്ധ്മ-ശ്ശരദ്ധവിഃ ।
 സ്തപ്താസ്യാസൻ പരിധയഃ । ത്രിസ്തപ്ത സമിധഃ കൃതാഃ ।
 ദേവാ യദ്യജ്ഞം-തന്വാനാഃ । അബദ്ധ്നൻ പുരുഷം പശൂം ॥
 തം യജ്ഞം ബർഹിഷി പ്രൗക്ഷന് ।
 പുരുഷം ജാതമഗ്രതഃ ॥ 3

തേന ദേവാ അയജന്ത । സാദ്ധ്യാ ഋഷയശ്ച യേ ।
 തസ്മാദ് യജ്ഞാഥ് സർവഹൃതഃ । സംഭൃതം പുഷദാജ്യം ।
 പശൂഃസ്താഃശ്ചക്രേ വായവ്യാൻ ।
 ആരണ്യാൻ ഗ്രാമ്യാശ്ച യേ ।
 തസ്മാദ് യജ്ഞാഥ് സർവഹൃതഃ । ഋചഃ സാമാനി ജജ്ഞിരേ ।
 ചരന്വാസി ജജ്ഞിരേ തസ്മാത് । യജുസ്തസ്മാദജായത ॥ 4

തസ്മാദശാ അജായന്ത | യേ കേ ചോദയാദതഃ |
 ഗാവോ ഹ ജജ്ഞിരേ തസ്മാത് | തസ്മാജ്ജാതാ അജാവയഃ |
 യത്പുരുഷം വ്യദധുഃ | കതിയാ വ്യകല്പയന് |
 മുഖം കിമസ്യ കൗ ബാഹു | കാവൂരു പാദാവുച്യേതേ |
 ബ്രാഹ്മണോഽസ്യ മുഖമാസീത് | ബാഹു രാജന്യഃ കൃതഃ || 5

ഊരു തദസ്യ യദ് വൈശ്യഃ | പദ്ഭ്യാഃ ശൂദ്രോ അജായതഃ |
 ചന്ദ്രമാ മനസോ ജാതഃ | ചക്ഷോ-സ്സൂര്യോ അജായത |
 മുഖാദിന്ദ്രശ്ചാഗ്നിശ്ച | പ്രാണാദ് വായു-രജായത |
 നാഭ്യാ ആസീദന്തരിക്ഷം | ശീർഷ്ണോ ദ്യാഃ സമവർത്തത |
 പദ്ഭ്യാം ഭൂമിർ ദിശഃ ശ്രോത്രാത് |
 തഥാ ലോകാഃ അകല്പയന് || 6

വേദാഹമേതം പുരുഷം മഹാന്തം |
 ആദിത്യവർണം തമസസ്തു പാരേ |
 സർവാണി രൂപാണി വിചിത്യ ധീരഃ |
 നാമാനി കൃത്യാദിവദൻ. യദാസ്തേ |
 ധാതാ പുരസ്താദ്യമുദാ ജഹാര |
 ശക്രഃ പ്രവിദാൻ പ്രദിശശ്ചതസ്രഃ |
 തമേവം വിദാനമൃത ഇഹ ഭവതി |
 നാന്യഃ പന്ഥാ അയനായ വിദ്യതേ |

യജ്ഞേന യജ്ഞ-മയജ്ഞ ഭവോഃ ।

താനി ധർമാണി പ്രഥമാന്യാസന് () ।

തേ ഹ നാകം മഹിമാനസ്സചന്തേ ।

യത്ര പൂർവേ സാദ്ധ്യാ-സ്സന്തി ഭവോഃ ॥ 7

(പുരുഷഃ - പുരോ - sഗ്രതോ - sജായത - കൃതോ -

sകല്പയ - നാസൻ ഭവ ച)

2. ഉത്തര നാരായണം

(TA 3.13.1 to 13.2)

അദ്ഭ്യസ്തംഭുതഃ പൃഥിവ്യൈ രസാച്ച ।

വിശ്വകർമ്മണഃ സമവർത്തതാധി ।

തസ്യ ത്വഷ്ടാ വിദധദ് രൂപമേതി ।

തത്പുരുഷസ്യ വിശ്വാമാജാനമഗ്രേ ।

വേദാഹമേതം പുരുഷം മഹാന്തം ।

ആദിത്യവർണം തമസഃ പരസ്താത് ।

തമേവം വിദ്വാനമൃത ഇഹ ഭവതി ।

നാന്യഃ പന്ഥാ വിദ്യതേഽയനായ ।

പ്രജാപതിശ്ചരതി ഗർഭേ അന്തഃ ।

അജായമാനോ ബഹുധാ വിജായതേ । 8

തസ്യ ധീരാഃ പരിജാനന്തി യോനീം ।

മരീചീനാം പദമിച്ഛന്തി വേധസഃ ।

യോ ദേവേഭ്യ ആതപതി | യോ ദേവാനാം പുരോഹിതഃ |
 പൂർവോ യോ ദേവേഭ്യോ ജാതഃ | നമോ രുചായ ബ്രഹ്മയേ |
 രുചം ബ്രഹ്മ-ഞ്ഞനയന്തഃ | ദേവാ അഗ്രേ തദബ്രൂവന് |
 യസ്സൈവം ബ്രഹ്മണോ വിദ്യാത് |
 തസ്യ ദേവാ അസന്തശേ () |
 ഹ്രീശ്ച തേ ലക്ഷ്മീശ്ച പത്ന്യൗ | അഹോരാത്രേ പാർശ്വേ |
 നക്ഷത്രാണി രൂപം | അശിനൗ വ്യാത്തം |
 ഇഷ്ടം മനിഷാണ | അമൃം മനിഷാണ | സർവം മനിഷാണ || 9

(ജായതേ - വശ സപ്ത ച)

3. മഹാ നാരായണം

(TA 6.11.1 to 11.2)

സഹസ്രശീർഷം (സഹസ്രശീർഷം) ദേവം ഹിശ്യാക്ഷം
 ഹിശ്യാ ശംഭുവം |
 വിശ്വം നാരായണം ദേവമക്ഷരം പരമം പദം ||
 വിശ്വതഃ പരമാനിത്യം ഹിശ്വം നാരായണഃ ഹരിഃ |
 വിശ്വമേവേദം പുരുഷ സ്തദിശ്വ-മുപജീവതി ||
 പതിം ഹിശ്വസ്യായേശ്വരഃ ശാശ്വതഃ ശിവമച്യുതം |
 നാരായണം മഹാജ്ഞായം ഹിശ്വാത്മാനം പരായണം ||
 നാരായണ പരോ ജ്യോതിരാത്മാ നാരായണഃ പരഃ ||
 നാരായണ പരം ബ്രഹ്മ തത്ത്വം നാരായണഃ പരഃ |

നാരായണ പരോ ധ്യാതാ ധ്യാനം നാരായണഃ പരഃ ।
യച്ച കിഞ്ചിജ്-ജഗഥ് സർവം ദൃശ്യതേ ശ്രൂയതേഽപി വാ ।
അന്തർ ബഹിശ്ച തഥ് സർവം വ്യാപ്യ
നാരായണഃ സ്ഥിതഃ ॥ 10

അനന്തമവ്യയം കവിഃ സമുദ്രേഽന്തം വിശ്വാശംഭുവം ।
പദ്മകോശ-പ്രതീകാശഃ ഹൃദയം ചാപ്യധോമുഖം ॥
അധോ നിഷ്ട്യാ വിതസ്ത്യാന്തേ നാഭ്യാമുപരി തിഷ്ഠതി ।
ജാലമാലാകുലം ഭാതീ വിശ്വാസ്യായതനം മഹത് ॥
സന്തതഃ ശിലാഭിസ്തു ലംബത്യാ കോശസന്നിഭം ।
തസ്യാന്തേ സുഷിരഃ സൂക്ഷ്മം തസ്മിൻമ് സർവം
പ്രതിഷ്ഠിതം ॥

തസ്യ മദ്ധ്യേ മഹാനഗ്നിർ വിശ്വാർചിർ വിശ്വതോ മുഖഃ ।
സോഽഗ്രഭുഗ് വിഭജൻ തിഷ്ഠന്നാഹാര-മജരഃ കവിഃ ॥
തിര്യഗ്ഗുർദ്ധാ മധശ്ഠായീ രശ്മയസ്തസ്യ സന്തതാ ।
സന്താപയതി സ്വം ദേഹമാപാദതല മസ്തഗഃ ।
തസ്യ മദ്ധ്യേ വഹ്നി ശിഖാ അണീയോർദ്ധ്വാ
വ്യവസ്ഥിതഃ () ॥

നീലതോ യദ മദ്ധ്യസ്ഥാദ് വിദ്യുല്ലേഖേവ ഭാസാരാ ।
നീവാര ശൂകവത്തനീ പിതാ ഭാസത്യണുപമാ ॥

തസ്യാഃ ശിഖായാ മദ്ധ്യേ പരമാത്മാ വ്യവസ്ഥിതഃ ।
സ ബ്രഹ്മ സ ശിവഃ സ ഹരിഃ സേന്ദ്രഃ സോടക്ഷരഃ
പരമഃ സ്വരാട് ॥ 11

(നാരായണഃ സ്ഥിതോ - വ്യവസ്ഥിതശ്ചതാരി ച)

4. ഋത്യ സത്യം

(T.A.6.12.1)

ഋത്യ സത്യം പരം ബ്രഹ്മ പുരുഷം കൃഷ്ണ പിങ്ഗലം ।
ഊർദ്ധ്വരേതം വിരുപാക്ഷം വിശ്വരൂപായ
വൈ നമോ നമഃ ॥ 12a

(T.A.6.1.6)

നാരായണായ വിദ്മഹേ വാസുദേവായ ധീമഹി ।
തന്നോ വിഷ്ണുഃ പ്രചോദയാത് ॥ 12b

(T.S.1.2.23)

വിഷ്ണോർനുകം വിദ്യാണി പ്രവോചം യഃ പാർത്ഥിവാനി
വിമമേ രജാപ്സി യോ അസ്കുഭായ-ദുത്തരപ് സധസ്ഥം
വിചക്രമാണ-സ്രേയോരുഗായോ വിഷ്ണോ-രരാടമസി വിഷ്ണോഃ
പൃഷ്ഠമസി വിഷ്ണോഃ ശ്തൈപ്രേസ്ഥോ വിഷ്ണോ-സ്യൂരസി
വിഷ്ണോർ ധ്രുവമസി വൈഷ്ണവമസി വിഷ്ണവേ താ ॥ 12c

5. രക്ഷോഘ്നം

(TS 1.2.14.1)

കൃ॒ണ്യു॒ഷ്യ॒ പാ॒ജഃ॒ പ്ര॒സി॒തി॒ന്ന॒ പൃ॒ഥ്വി॑ം യാ॒ഹി

രാ॒ജേ॒വാമ॒വാഽ॒ ഇ॒ദേ॒ന॒ ।

ത്യ॒ഷ്ഠീ॒മനു॒ പ്ര॒സി॒തിം-ദ്രു॒ണാ॒നോ-ഽസ്മാ॑ഽസി॒ വി॒ദ്ധ്യ॑

ര॒ക്ഷ॒സ॒ സ്തപി॑ഷ്ഠഃ ॥

ത॒വ॒ ദ്ര॒മാ॒സ॒ ആശു॑യാ പ॒ത॒ന്ത്യനു॑ സ്വൃ॒ശ-ധൃ॒ഷ॒താ

ശോ॒ശു॒ചാനഃ॑ ।

ത॒പൃഷ്ട്യ॑ഗേ ജു॒ഹ്വാ പ॒ത॒ങ്ഗാ॒നസ॑ന്ദി॒തോ॒ വി॒ സൃ॑ജ

വി॒ഷ്ഠഗു॑ല്കഃ ॥

പ്ര॒തി॒ സ്പ॒ശോ॒ വി॒ സൃ॑ജ॒ തൂർ॒ണി॒തമോ॑ ഭ॒വാ പാ॒യുർ വി॒ശോ

അ॒സ്യാ॒ അ॒ദ॒ബ്ധഃ॑ ।

യോ॒ നോ॑ ദൃ॒രേ അ॒ഘ॒ശഽസ്മോ॑ - [] 13

TS 1.2.14.2

യോ॒ അ॒ന്ത്യ॑ഗേ॒ മാ॒കീ॒ഷ്ടു॒ വൃ॒ഥി॒രാ ദ॒ധർഷീ॑ത് ॥

ഉ॒ദഗേ॑ തി॒ഷ്ടു॒ പ്ര॒ത്യാഽഽത॑നു॒ഷ്യ॒ നൃ॒മി॒ത്രാഽഽ ഓ॒ഷ॒താത്

തി॒ശ്മഹേ॑തേ ।

യോ॒ നോ॑ അ॒രാ॒തിഽ॒ സ॒മി॒ധാന॑ ച॒ക്രേ॒ നീ॒ചാ തം

ധ॒ക്ഷ്യ॑ത॒സം ന॒ ശു॒ഷ്കം ॥

ഊ॒ർദ്ധ്വോ॑ ഭ॒വ പ്ര॒തി॒ വി॒ദ്ധ്യാ॒ദ്ധൃ॒സ്മദാ॒വിഷ്ടു॑ണ്യു॒ഷ്യ

ദൈ॒വ്യാ॒ന്യഗേ॑ ।

അവസ്ഥിരാ തനുഹി യാതുജൂനാം ജാമിമജാമിം
പ്ര മൂണീഹി ശത്രുൻ ||

സ തേ - [] 14

TS 1.2.14.3

ജാനാതി സുമതിം യവിഷു യ ഹുവതേ ബ്രഹ്മണേ
ഗാതുമൈരത് |

വിശ്യാന്യസ്മൈ സുദിനാനി രായോ ദ്യുമാന്യര്യോ വി ദുരോ
അഭി ദ്യൗത് ||

സേദഗേ അസ്തു സുദഗഃ സുദാനു-ര്യസ്ത്യാ നിത്യേന
ഹവിഷാ യ ഉക്തൈഃ |

പിപ്രീഷതി സ്വ ആയുഷി ദുരോണേ വിശ്യാദസ്മൈ സുദിനാ
സാഃസദിഷ്ടിഃ ||

അർചാമി തേ സുമതിം ഘോഷ്യർവാഖ്-സന്തേ വാവാതാ

ജരതാ - [] 15

TS 1.2.14.4

മിയംഗീഃ |
സ്വശ്യാസ്ത്യാ സുരഥാ മർജയേമാസ്മൈ ക്ഷത്രാണി

ധാരയേരനു ദ്യുൻ ||

ഇഹ ത്യാ ദുര്യോ ചരേദുപ ത്വൻ ദോഷാവസ്തർ

ദീദിവാഃസമനു ദ്യുൻ |

ക്രീഡന്തസ്ത്വോ സുമനസഃ സപേമാഭി ദ്യുമാ
തസ്ഥിവാഃസോ ജനാനാം ॥

യസ്ത്വാ-സാശഃ സുഹിരണ്യോ അഗ്ന ഉപയാതി വസുമതാ
രഥേന ।

തസ്യ ത്രാതാ-ഭവസി തസ്യ സഖാ യസ്ത
ആതിഥ്യമാനുഷഗ് ജുജോഷത് ॥

മഹോ രുജാമി - [] 16

TS 1.2.14.5

ബന്ധുതാ വചോഭിസ്തന്മാ പിതൂർ ഗോതമാ-ദനിയായ ।
താം നോ അസ്യ വചസ-ശ്ചികിദ്ധി ഹോതർ യവിഷു
സുകൃതോ ദമുനാഃ ॥

അസപ്തജ സ്തുരണയഃ സുശേവാ അതന്ദ്രാസോ ഽവൃകാ
അശ്രമിഷ്ടാഃ ।

തേ പായവഃ സദ്രിയഞ്ചോ നിഷദ്യാഗേ തവ നഃ പാന്തമൂര ॥
യേ പായവോ മാമതേയം തേ അഗേ പശ്യന്തോ അന്ധം
ദുരിതാദരക്ഷൻ ।

രരക്ഷ താൻമ് സുകൃതോ വിശ്വവേദാ ദിപ്തന്ത
ഇദ്-രിപവോ നാ ഹ - [] 17

TS 1.2.14.6

ദേദുഃ ॥

തപയാ॑ വയച്ഛ॑ സ॒ധന്യ॑-സ്തോ॒താ-സ്തവ॑ പ്ര॒ണീ॒ത്യശ്യാമ॑
വാ॒ജാൻ ॥

ഉ॒ഭാ ശച്ഛ॑സാ॒ സു॒ഭയ॑ സത്യ॒താതേ॑ sനുഷ്ടു॒യാ
കൃ॒ണു॒ഹ്യഹ॑യാണ ॥

അ॒യാ തേ॑ അ॒ഗ്നേ സ॒മിധാ॑ വി॒ധേമ॑ പ്ര॒തി സ്തോ॒മച്ഛ॑
ശ॒സ്യമാ॑നം ഗൃ॒ഭായ ॥

ദഹാ॒ശസോ॑ ര॒ക്ഷസഃ॑ പാ॒ഹ്യസ്താൻ॑ ദ്രു॒ഹോ നി॒ഭോ
മി॒ത്രമ॑ഹോ അവ॒ദ്യാത് ॥

ര॒ക്ഷോഹ॑ണം വാ॒ജിന॑മാ-ജി॒ഘർമി॑ മി॒ത്രം പ്ര॒ഥിഷ്ടു॑-മുപ॒
യാമി॑ ശർമ ॥

ശി॒ശാനോ॑ അ॒ഗ്നിഃ ക്ര॑തു॒ഭിഃ സ॒മിദ്ധഃ॑ സ॒നോ ദി॒വാ - [] 18

TS 1.2.14.7

സ രി॒ഷഃ പാ॑തു॒ നക്തം ॥

വി ജ്യോതി॑ഷാ ബൃഹ॒താ ഭാ॑ത്യ॒ഗ്നി-രാ॒വിർ വിശ്വാ॑നി
കൃ॒ണു॒തേ മ॒ഹിതാ ॥

പ്രാ॒ദേവീ॑ർ മാ॒യാഃ സ॒ഹതേ॑ ദു॒രേവാഃ॑ ശി॒ശീതേ॑ ശൃ॒ങ്ഗേ
ര॒ക്ഷസേ॑ വി॒നിക്ഷേ ॥

ഉത സ്വാ॒ന്നാസോ॑ ദി॒വി ഷ॒ന്തഗ്നേ॑ സ്തി॒ശ്ചായുധാ॑ ര॒ക്ഷസേ॑
ഹ॒ന്തവാ॑ ഉ ।

മദേ॑ ചിദ॒സ്യ പ്ര॑ രൂ॒ജന്തി॑ ഭാമോ॒ ന വ॑ര॒ന്തേ പ॒രിബാ॑ധോ
അദേ॑വീഃ ॥ 19

(അ॒പശ്ഠ്-സഃ-സ॒തേ-ജ॑രതാ॒പ്-രൂ॒ജാമി-ഹ -ദി॒വൈ -
ക॒ചതാ॑രി॒പ്ശ്ച) (A14)

അഭിശ്രവണമന്ത്ര ജപാരംഭഃ

6. രക്ഷോഹണോ വലഗഹനഃ

TS 1.3.2.1

ര॒ക്ഷോഹ॑ണോ॒ വല॑ഗ॒ഹനോ॑ വൈ॒ഷ്ണവാൻ॑ ഖ॒ന്നാമീ॒ദമഹം॑
തം വ॑ല॒ഗമുദ്-വ॑പാമി യം നഃ॑ സ॒മാനോ॑ യമ॒സമാനോ॑
നി॒ചഖാ॑നേദമേ॒നമധ॑രം ക॒രോമി॑ യോ നഃ॑ സ॒മാനോ॑
യോ സ॒മാനോ॑ സ॒രാതീ॑യതി ഗായ॒ത്രേണ॑ ച॒ന്ദസാ॑
സ॒വ്ബാഢോ॑ വ॒ലഗഃ॑ കിമ॒ത്ര ഭ॒ദ്രം തന്നാ॑ സ॒ഹ വി॒രാഡ്സി
സ॒പത॑ഹാ സ॒മ്രാഡ്സി॑ ഭ്രാത്യ॒വൃഹാ॑ സ്വ॒രാഡ്സ്യ॑ഭിമാതിഹാ
വി॒ശ്വാരാ॑ഡ്സി വി॒ശ്വാസാ॑ം നാ॒ശ്ചാണാ॑പ് ഹ॒ന്താ - [] 20

TS 1.3.2.2

ര॒ക്ഷോഹ॑ണോ॒ വല॑ഗ॒ഹനഃ॑ പ്രോ॒ക്ഷാമി॑ വൈ॒ഷ്ണവാൻ॑
ര॒ക്ഷോഹ॑ണോ॒ വല॑ഗ॒ഹനോ॑ സ॒വ നയാ॑മി വൈ॒ഷ്ണവാൻ॑.
യവോ॑ സ॒സി യ॒വയാ॑സ്മദ് ഭ്യാ॒ഷോ യ॒വയാ॑രാതീ

രക്ഷോഹണോ വലഗഹനോ ഽവ സ്തുണാമി വൈഷ്ണവാൻ
 രക്ഷോഹണോ വലഗഹനോ ഽഭി ജുഹോമി വൈഷ്ണവാൻ
 രക്ഷോഹണൗ വലഗഹനാവുപ ഽദധാമി വൈഷ്ണവീ
 രക്ഷോഹണൗ വലഗഹനൗ പര്യുഹാമി വൈഷ്ണവീ
 രക്ഷോഹണൗ വലഗഹനൗ പരി സ്തുണാമി വൈഷ്ണവീ
 രക്ഷോഹണൗ വലഗഹനൗ വൈഷ്ണവീ ബൃഹന്നസി
 ബൃഹദ്ഗ്രോവാ ബൃഹതീമിന്ദ്രായ () വാചം വദ || 21

(ഹന്തേ - ന്ദ്രായ ദേ ച)

7. സോമായ പിതൃമതേ

TS 1.8.5.1

സോമായ പിതൃമതേ പുരോധാശച് ഷട്കപാലം
 നിർ വപതി പിതൃഭ്യോ ബർഹിഷദ്ഭ്യോ ധാനാഃ
 പിതൃഭ്യോ ഽഗ്നിഷ്യാത്തേഭ്യോ ഽഭിവാന്യായൈ ദുഗ്ധേ
 മൻമമേതത് തേ തത യേ ച ത്യാ-മന്വേതത് തേ പിതാമഹ
 പ്രപിതാമഹ യേ ച ത്യാമന്വത്ര പിതരോ യഥാഭാഗം
 മന്ദദ്ധച് സുസന്ദൃശം ത്യാ വയം മഘവൻ മന്ദിഷീമഹി ।
 പ്ര നൂനം പുർണവന്ധുരഃ സ്തുതോ യാസി വശാച് അനു ।
 യോജാ നിന്ദ്ര തേ ഹരീ || 22

TS 1.8.5.2

അക്ഷന്നമീമദന്ത ഹൃവ് പ്രിയാ അധുഷത ।
 അസ്തോഷത സ്വദാനവോ വിപ്രാ നവിഷ്ടയാ മതീ ।
 യോജാ നിന്ദ്ര തേ ഹരീ ॥

അക്ഷൻ പിതരോ ടമീമദന്ത പിതരോ ടതീത്യപന്ത
 പിതരോ ടമീമ്യജന്ത പിതരഃ ॥

പരേത പിതരഃ സോമ്യാ ഗംഭീരൈഃ പമിഭിഃ പൃർവൈഃ ।
 അഥാ പിത്യുൻമ് സുവിദത്രാഽ അപീത യമേന യേ
 സധമാദം മദന്തി ॥

മനോ ന്യാ ഹുവാമഹേ നാരാശഽസേന സ്തോമേന
 പിത്യുണാം ച മന്മഭിഃ ॥

ആ - [] 23

T.S. 1.8.5.3

ന ഏതു മനഃ പുനഃ ക്രത്യേ ദക്ഷായ ജീവസേ ॥
 ജ്യോക് ച സൂര്യം ദൃശേ ॥

പുനർ നഃ പിതരോ മനോ ദദാതു ദൈവ്യോ ജനഃ ।
 ജീവം വ്രാതഽ സചേമഹി ॥

യദന്തരിക്ഷം പൃഥിവീമുത ദ്യാം യന്മാതരം പിതരം വാ
 ജിഹിഽസിമ ।

അഗ്നിർ മാ തസ്മാദേനസോ ഗാർഹപത്യഃ പ്ര മുഞ്ചതു
ദുരിതാ യാനി ചക്രമ കരോതു മാ-മനേനസം ॥ 24

(ഹരീ - മന്ദിരാ - ചതുശ്ചതാരിശ്ശ്ച)

8. ഉശന്തസ്ത്യാ ഹവാമഹ ഉശന്തഃ

TS 2.6.12.1

ഉശന്തസ്ത്യാ ഹവാമഹ ഉശന്തഃ സമീധീമഹി ।
ഉശന്നുശത ആ വഹ പിത്യുൻ ഹവിഷേ അത്തവേ ॥
ത്വ ഘ് സോമ പ്രചികിതോ മനീഷാ ത്വ ഘ് രജിഷ്ഠമനു
നേഷി പൻമാം ॥
തവ പ്രണീതീ പിതരോ ന ഇന്ദോ ദേവേഷു രത്-മദജന്ത
ധീരാഃ ॥

ത്വയാ ഹി നഃ പിതരഃ സോമ പൂർവേ കർമാണി ചക്രഃ
പവമാന ധീരാഃ ।

വന്വന്നവാതഃ പരിധീശ്ശ്ചരപോർണു വീരേഭിരശൈർ മഘവാ

ഭവാ - [] 25

TS 2.6.12.2

നഃ ॥

ത്വ ഘ് സോമ പിത്യുഭിഃ സംവിദാനോഽനു ദ്യാവാപൃഥിവീ
ആ തതൻഥ ।

തസ്മൈ ത ഇന്ദോ ഹവിഷാ വിധേമ വയഃ സ്യാമ പതയോ
രയീണാം ॥

അഗ്നിഷ്യാത്താഃ പിതര ഏഹ ഗച്ഛത സദഃസദഃ സദത
സുപ്രണീതയഃ ।

അത്താ ഹവീഷി പ്രയതാനി ബർഹിഷ്യമാ രയിഷ്
സർവ്വീരം ദധാതന ॥

ബർഹിഷദഃ പിതര ഊത്യർവാഗിമാ വോ ഹവ്യാ ചക്യമാ
ജുഷദ്ധം ॥

ത ആ ഗതാവസാ ശന്തമേനാമാസുഭ്യഃ - [] 26

TS 2.6.12.3

ശം യോ-രരപോ ദധാത ॥

ആഹം പിത്യൻമ സുവിദത്രോഷ് അവിമ്സി നപാതം ച
വിക്രമണം ച വിഷ്ണോഃ ॥

ബർഹിഷദോ യേ സ്വധയാ സുതസ്യ ദജന്ത പിതാസ്ത
ഇഹാഃഗമിഷ്ടാഃ ॥

ഉപഹൂതാഃ പിതരഃ സോമ്യാസോ ബർഹിഷ്യേഷു നിധിഷു
പ്രിയേഷു ।

ത ആ ഗമന്തു ത ഇഹ ശ്രുവന്താധി ബ്രുവന്തു തേ
അവന്താസ്താൻ ॥

ഉദീരതാ-മവര ഉത് പരാസ ഉന്മദ്ധ്യമാഃ പിതരഃ സോമ്യാസഃ ।

അസുഃ - [] 27

TS 2.6.12.4

ഘൃ॑ ഈ॒യു-॑ര॒വൃ॒കാ ഋ॒തജ്ഞാ॑സ്മേ നോ॑ഽവ॒ന്തു പി॒തരോ॑
ഹവേ॑ഷു ॥

ഇ॒ദം പി॒ത്യഭ്യോ॑ നമോ॑ അ॒സ്ത്വഭ്യ॑ യേ പൂ॒ർവാ॑സോ॒ യ
ഉപ॑രാ॒സ ഈ॒യുഃ ।

യേ പാ॑ർഥി॒വേ രജ॑സ്യാ നി॒ഷ്ഠാ യേ വാ॑ നൃ॒നപ്
സു॒വൃജ്ഞാ॑സു വി॒ക്ഷു ॥

അ॒ധാ യഥാ॑ നഃ പി॒തരഃ॑ പരാ॑സഃ പ്ര॒ത്താസോ॑ അ॒ഗ്ന
ഋ॒തമാ॑ശു॒ഷാണാഃ॑ ।

ശുചീ॑ഭ്യ॒ൻ ദീ॒ധിതി-॑മുക്ഥ॒ശാസഃ॑ ക്ഷാമാ॑ ഭി॒ന്ദന്തോ॑
അരു॑ണീരപ॒ വ്ര॒ന് ॥

യദഗേ - [] 28

TS 2.6.12.5

കവ്യവാഹന പിത്യൂൻ. യക്ഷ്യതാവ്യധഃ ।

പ്ര ച ഹവ്യാനി വക്ഷ്യസി ദേവേഭ്യശ്ച പിത്യഭ്യ ആ ॥

ത്വമഗ്ന ഈഡിതോ ജാതവേദോഽവാഡ്ഠവ്യാനി സൂരഭീണി
കൃത്വാ ।

പ്രാദാഃ പിത്യഭ്യഃ സ്വധയാ തേ അക്ഷന്നദ്ധി ത്വം ദേവ

പ്രയതാ ഹവീഷി ॥

മാതലീ കവൈർ യമോ അങ്ഗിരോഭിർ ബൃഹസ്പതിർ.
ഋകാഭിർ വാവ്യധാനഃ ।

യാശ്ച ദേവാ വാവ്യധുര്യേ ച ദേവാൻമ് സ്വാഹാഽന്യേ
സ്വധയാഽന്യേ മദന്തി ॥ 29

TS 2.6.12.6

ഇമം യമ പ്രസ്തുര-മാ ഹി സീദാഽങ്ഗിരോഭിഃ പിത്യഭിഃ
സംവിദാനഃ ।

ആ ത്യാ മന്ത്രാഃ കവിശസ്തോ വഹന്ത്യാനാ രാജൻ. ഹവിഷാ
മാദയസ്വ ॥

അങ്ഗിരോഭിരാ ഗഹി യജ്ഞിയേഭിർ യമ വൈരുപൈ-രിഹ
മാദയസ്വ ।

വിവസ്വന്തച്ഛ് ഹുവേ യഃ പിതാ തേഽസ്മിൻ. യജ്ഞേ
ബർഹിഷ്യോ നിഷദ്യ ॥

അങ്ഗിരസോ നഃ പിതരോ നവഗ്യാ അഥർവാണോ ഭൃഗവഃ
സോമ്യോസഃ ।

തേഷാം വ്യച്ഛ് സുമതൗ യജ്ഞിയാനാമപി ഭദ്രേ
സൗമനസേ () സ്യാമ ॥ 30

(ഭവാ - സുഭ്യ - മസ്യം - യദഗേ - മദന്തി - സൗമനസ -
ഏകം ച) (A12)

9. ഭക്ഷേഹി മാഽഽവിശ

TS 3.2.5.1

ഭക്ഷേഹി മാഽഽ വിശ ദീർഘായുതായ ശന്തനുതായ
 രായസ്പോഷായ വർചസേ സുപ്രജാസ്തായേഹി വസോ
 പുരോവസോ പ്രിയോ മേ ഹൃദോഽസ്യശിനോസ്താ
 ബാഹുദ്യാഽ സഘ്യാസം നൃചക്ഷസം ത്വാ ദേവ സോമ
 സുചക്ഷാ അവ ഖ്യേഷം മന്ദ്രാ ടഭിഭൂതിഃ കേതുർ
 യജ്ഞാനാം വാഗ് ജുഷാണാ സോമസ്യ തൃപ്യതു മന്ദ്രാ
 സർവാച്യഭിതി-രനാഹതശീർഷ്ണീ വാഗ് ജുഷാണാ
 സോമസ്യ തൃപ്യതേഹി വിശ്വചർഷണേ - [] 31

TS 3.2.5.2

ശംഭൂർ മയോഭൂഃ സ്വസ്തി മാ ഹരിവർണ പ്ര ചര ക്രത്യേ
 ദക്ഷായ രായസ്പോഷായ സുവീരതായൈ മാ മാ രാജൻ
 വി ബീഭിഷോ മാ മേ ഹാർദി തിഷാ വധീഃ ।
 വൃഷണേ ശുഷ്യായാഽഽയുഷേ വർചസേ ॥
 വസുമദ്ഗണസ്യ സോമ ദേവ തേ മതിവിദഃ
 പ്രാതസ്സവനസ്യ ഗായത്രചരന്ദസ ഇന്ദ്രപീതസ്യ
 നരാശഽസപീതസ്യ പിതൃപീതസ്യ മധുമത
 ഉപഹൃതസ്യോപഹൃതോ ദക്ഷയാമി രുദ്രവദ്ഗണസ്യ

സോമ ദേവ തേ മതിവിദോ മാദ്ധ്യന്ദിനസ്യ സവനസ്യ

ത്രിഷ്ടുപ്ചരന്ദസ ഇന്ദ്രപീതസ്യ നരാശ്ചസ്പീതസ്യ - [] 32

TS 3.2.5.3

പിത്യപീതസ്യ മധുമത ഉപഹൃതസ്യോപഹൃതോ
ഭക്ഷയാമ്യാദിത്യവദ്ഗണസ്യ സോമ ദേവ തേ മതിവിദ്-
സ്തുതീയസ്യ സവനസ്യ ജഗതീചരന്ദസ ഇന്ദ്രപീതസ്യ
നരാശ്ചസ്പീതസ്യ പിത്യപീതസ്യ മധുമത
ഉപഹൃതസ്യോപഹൃതോ ഭക്ഷയാമി ||

ആ പ്യായസ്വ സമേതു തേ വിശ്വതഃ സോമ വൃഷ്ണീയം ।
ഭവാ വാജസ്യ സങ്ഗമേ ||

ഹിന്വ മേ ഗാത്രോ ഹരിവോ ഗണാൻ മേ മാ വി തീത്യഷഃ ।

ശിവോ മേ സപ്തർഷീനുപ തിഷ്ടസ്വ മാ

മേഽവാങ്നാഭിമതി - [] 33

TS 3.2.5.4

ഗാഃ ||

അപാമ സോമമമൃതാ അഭൃമാഽദർശു ജ്യോതിരവിദാമ
ദേവാൻ ।

കിമസ്താൻ കൃണവദരാതിഃ കിമു ധൂർതിരമൃത മർത്യസ്യ ||

യന്മ ആത്മനോ മിന്ദാ ടഭൂദഗ്നിസ്തത് പുനരാ ടഹാർ

ജാതവേദാ വിചർഷണിഃ ||

പുനരഗ്നിശ്ചക്ഷുരദാത് പുനരിന്ദ്രോ ബൃഹസ്പതിഃ ।
പുനർ മേ അശിനാ യുവം ചക്ഷുരാ ധത്തമക്ഷ്യഃ ॥
ഇഷ്ടയജുഷന്തേ ദേവ സോമ സ്തുതന്തോമസ്യ - [] 34

TS 3.2.5.5

ശന്തോക്ഥസ്യ ഹരിവത ഇന്ദ്രപീതസ്യ മധുമത
ഉപഹൃതന്ത്യോപഹൃതോ ഭക്ഷയാമി ॥

ആപൂര്യാഃ സ്ഥാഽഽ മാ പൂരയത പ്രജയാ ച ധനേന ച ॥

ഏതത് തേ തത യേ ച ത്യാമന്വേതത് തേ പിതാമഹ
പ്രപിതാമഹ യേ ച ത്യാമന്വത്ര പിതരോ യഥാഭാഗം മന്ദദ്ധാം
നമോ വഃ പിതരോ രസായ നമോ വഃ പിതരഃ ശുഷ്ഠായ നമോ
വഃ പിതരോ ജീവായ നമോ വഃ പിതരഃ - [] 35

TS 3.2.5.6

സ്വധായൈ നമോ വഃ പിതരോ മന്യവേ നമോ വഃ പിതരോ
ഘോരായ പിതരോ നമോ വോ യ ഏതസ്മിൻ ലോകേ സ്ഥ
യുഷ്ഠാഽസ്മേന്യു യേസ്മിൻ ലോകേ മാം തേസന്യു യ
ഏതസ്മിൻ ലോകേ സ്ഥ യുയം തേഷാം വസിഷ്ഠാ
ഭൂയാസ്തു യേസ്മിൻ ലോകേഽഹം തേഷാം വസിഷ്ഠോ
ഭൂയാസം പ്രജാപതേ ന ത്വദേതാന്യന്യോ വിശ്വാ
ജാതാനി പരി താ ബഭൂവ । 36

TS 3.2.5.7

യത് കാമാസ്മേ ജുഹുമസ്തന്നോ അസ്തു വയഃ സ്യാമ
പതയോ രയിണാം ॥

ദേവകൃതസ്യേനസോ ഽവയജനമസി
മനുഷ്യകൃതസ്യേനസോ ഽവയജനമസി
പിതൃകൃതസ്യേനസോ ഽവയജനമസ്യസ്തു ധൗതസ്യ
സോമ ദേവ തേ നൃഭിഃ സുതസ്യേഷ്ടയജുഷഃ
സ്തുതസ്തോമസ്യ ശസ്തോക്ഥസ്യ യോ ഭക്ഷോ
അശ്വസനിർ യോ ഗോസനിസ്തസ്യ തേ പിതൃഭിർ
ഭക്ഷംകൃതസ്യോപഹൃതസ്യോപഹൃതോ ഭക്ഷയാമി ॥ 37

(വിശ്വചർഷണേ - ത്രിഷ്ടുപ്ചരന്ദസ ഇന്ദ്രപീതസ്യ
നരാശ്വസ്പീതസ്യോ - ടീ - സ്തുതസ്തോമസ്യ - ജീവായ
നമോ വഃ പിതരോ - ബഭൂവ - ചതുശ്ചതാരിശ്ശ്ച) (A5)

10. ധ്രുവാഽസി ധരുണാഽസ്തുതാ

TS 4.2.9.1

ധ്രുവാ ഽസി ധരുണാ ഽസ്തുതാ വിശ്വകർമ്മണാ സുകൃതാ ।
മാ ത്വാ സമുദ്ര ഉദാധീന്മാ സുപർണോ ഽവ്യഥമാനാ
പൃഥിവീം ദൃശ്ഹ ॥

പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു പൃഥിവ്യാഃ പൃഷ്ഠേ വൃചസ്വതീം
പ്രഥസ്വതീം പ്രഥോ ഽസി പൃഥിവ്യസി ഭൂരസി

ഭൃമിരസ്യദിതിരസി വിശ്വായാ വിശ്വസ്യ ഭുവനസ്യ
ധർത്രി പൃഥിവീം യച്ഛ പൃഥിവീം ഭൃഹ്ണ പൃഥിവീം
മാ ഹിഹ്സീർ വിശ്വസ്മ പ്രാണായാപാനായ
വ്യാനായോദാനായ പ്രതിഷ്ഠായൈ - [] 38

TS 4.2.9.2

ചരിത്രായാഗ്നിസ്ത്വാ ടഭി പാതു മഹ്യാ സ്വസ്ത്യാ ചരഭിഷാ
ശന്തമേന തയാ ദേവതയാഽങ്ഗിരസദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥
കാണ്യാത്കാണ്യാത് പ്രരോഹന്തീ പരുഷഃപരുഷഃ പരി ।
ഏവാ നോ ഭൂർവേ പ്ര തനു സഹസ്രേണ ശതേന ച ॥
യാ ശതേന പ്രതനോഷി സഹസ്രേണ വിരോഹസി ।
തസ്യാസ്തേ ദേവീഷ്ടുകേ വിധേമ ഹവിഷാ വയം ॥
അഷാഢാ ടസി സഹമാനാ സഹസ്യാരാതീഃ
സഹസ്യാരാതീയതഃ സഹസ്വ പൃതനാഃ സഹസ്വ
പൃതന്യതഃ ।

സഹസ്രവീര്യം - [] 39

TS 4.2.9.3

-ടസി സാ മാ ജിന്വ ॥
മധു വാതാ ഋതായതേ മധു ക്ഷരന്തി സിന്ധവഃ ।
മാദ്ധവീർ നഃ സന്തോഷധീഃ ॥
മധു നക്തമുതോഷസി മധുമത് പാർഥിവ്യ രജഃ ।

മധു॑ ദ്യൗ॑രസ്തു॒ നഃ പി॒താ ॥
 മധു॑മാൻ നോ॒ വന॒സ്സതി॒ർ മധു॑മാച്ഛ് അസ്തു॒ സ്മര്യഃ॑ ।
 മാധു॑ർ ഗാവോ॒ ഭവ॑ന്തു॒ നഃ ॥
 മഹീ॑ ദ്യൗഃ പൃ॒ഥിവി॑ ച॒ ന ഇ॒മം യജ്ഞം॑ മി॒മിക്ഷ॑താം ।
 പി॒പൃതാം॑ നോ॒ ഭരീ॑മഭിഃ ॥
 തദ്-വിഷ്ണോഃ॑ പരമം - [] 40

TS 4.2.9.4

പദച്ഛ്॑ സദാ॒ പശ്യ॑ന്തി॒ സ്മര॑യഃ ।
 ദി॒വീവ॒ ചക്ഷു॑രാതതം ॥
 ധ്രു॒വാഃ സി॑ പൃ॒ഥിവി॑ സഹ॒സ്വ പൃ॑തന്യതഃ ।
 സ്യു॒താ ദേ॒വേഭി॑രമൃതേനാഃഃ *ഗാഃ ॥
 യാസ്മൈ॑ അഗ്നേ॒ സ്മര്യേ॒ രുച॑ ഉദ്യതോ॒ ദിവ॑മാത॒നന്തി॑
 രശ്മി॑ഭിഃ ।
 താഭിഃ॑ സർവാ॒ഭീ രുചേ॑ ജനായ॒ ന സ്ക്വധി॑ ॥
 യാ വോ॑ ദേ॒വാഃ സ്മര്യേ॒ രുചോ॑ ഗോഷാശോഷു॒ യാ രുചഃ॑ ।
 ഇന്ദ്രാ॑ഗ്നീ താഭിഃ॑ സർവാ॒ഭീ രുചം॑ നോ॒ ധത്ത॑ ബൃഹസ്സതേ ॥
 വിരാഡ് - [] 41

TS 4.2.9.5

ജ്യോതി-രധാരയഥ് സമ്രാഡ് ജ്യോതി-രധാരയഥ് സ്വരാഡ്
 ജ്യോതി-രധാരയത് ॥

അഗ്നേ യുക്ഷ്യാ ഹി യേ തവാശ്യാസോ ദേവ സാധവഃ ।

അരം വഹന്ത്യാശവഃ ॥

യുക്ഷ്യാ ഹി ദേവഹൃതമാഽ അശ്യാഽ അഗ്നേ രമീരിവ ।

നി ഹോതാ പൂർവ്യഃ സദഃ ॥

ദ്രഹ്ണശ്ചസ്മന്ന പൃഥിവീമനു ദ്യാമിമം ച യോനീമനു

യശ്ച പൂർവഃ ।

ത്യതീയം യോനീമനു സഞ്ചരന്തം ദ്രഹ്ണം ജുഹോമ്യനു

സപ്ത - [] 42

TS 4.2.9.6

ഹോത്രാഃ ॥

അഭൃദിദം വിശ്വസ്യ ഭുവനസ്യ വാജീനമഗ്നേർ

വൈശ്യാനരസ്യ ച ।

അഗ്നിർ ജ്യോതിഷാ ജ്യോതിഷ്ഠാൻ രുകോ വർചസാ

വർചസാന് ॥

ഋചേ ത്വാ രുചേ ത്വാ സ-മിഥ് സ്രവന്തി സരിതോ ന ധേനാഃ ।

അന്തർ. ഹൃദാ മനസാ പൃയമാനാഃ ॥

ഘൃതസ്യ ധാരാ അഭി ചാകശീമി ।

ഹിരണ്യയോ വേതസോ മദ്ധ്യ ആസാം ॥

തസ്മിൻമ് സുപർണോ മധുകൃത് കുലായീ ഭജന്നാസ്മേ

മധു ദേവതാഭ്യഃ ।

തസ്യാസതേ ഹരയഃ സപ്ത തീരേ () സ്വധാം ദുഹാനാ
അമൃതസ്യ ധാരാം || 43

(പ്രതിഷ്ഠായൈ - സഹസ്രവീര്യോ - പരമം - വിരാട് - സപ്ത
- തീരേ - ചതാരി ച) (A9)

11. അഗ്ന ഉദയേ യാ ത ഇഷ്ടുഃ

TS 5.5.9.1

അഗ്ന ഉദയേ യാ ത ഇഷ്ടുർ യുവാ നാമ തയാ നോ
മൃഡ തസ്യാ സ്തേ നമ സസ്യാ സ്ത ഉപ ജീവന്തോ
ഭൂയാസ്മാഗേ ദുധ ഗഹ്യ കിഷ്ശില വന്യ യാ ത
ഇഷ്ടുർ യുവാ നാമ തയാ നോ മൃഡ തസ്യാ സ്തേ
നമ സസ്യാ സ്ത ഉപ ജീവന്തോ ഭൂയാസ്മ പഞ്ച വാ
ഏതേ ടഗായോ യച്ചിതയ ഉദധിരേവ നാമ

പ്രഥമോ ദുധോ - [] 44

TS 5.5.9.2

ദിതീയോ ഗഹ്യ സ്തുതീയഃ കിഷ്ശില ശ്ചതുർഥോ വന്യഃ
പഞ്ചമ സ്തേഭ്യോ യദാഹുതീർ ന ജുഹുയാദദ്ധാർയുഃ ച
യജമാനം ച പ്ര ദഹേയുർ യദേതാ ആഹുതീർ ജുഹോതി
ദാഗധേയേ-നൈവൈനാന്തമയതി നാട്സർതിമാർ-
ചതുർദ്ധാർയുർ ന യജമാനോ വാങ് മ ആസൻ നസോഃ
പ്രാണോടക്ഷ്യോ ശ്ചക്ഷുഃ കർണയോഃ ശ്രോത്രം

ബാഹുവോർ ബല-മൂരുവോരോജോ sരിഷ്ടാ

വിശ്യാന്യങ്ഗാനി തനു- [] 45

TS 5.5.9.3

-സ്തുനവാ മേ സഹ നമസ്തേ അസ്തു മാ മാ ഹിഷ്ടീരപ വാ
ഏതസ്താത് പ്രാണാഃ ക്രാമന്തി യോ sഗ്നിം ചിന്വ-
ന്നധിക്രാമതി വാങ് മ ആസൻ നസോഃ പ്രാണ ഇത്യാഹ
പ്രാണാനേവാഃശ്ശൻ ധത്തേ യോ രുദ്രോ അഗ്നൗ യോ
അസ്തു യ ഓഷധീഷു യോ രുദ്രോ വിശ്യാ
ഭുവനാ sവിവേശ തസ്മൈ രുദ്രായ നമോ

അസ്ത്യാഹുതിഭാഗാ വാ അന്യേ രുദ്രാ ഹവിർഭാഗാ - [] 46

TS 5.5.9.4

അന്യേ ശതരുദ്രീയ് ഹുത്യാ ഗാവീധുകം ചരുമേതേന
യജുഷാ ചരമായാമിഷ്ടുകായാം നി ദദ്ധ്യാദ്-
ഭാഗധേയേനൈവൈനയ് ശമയതി തസ്യ തൈ
ശതരുദ്രീയ് ഹുത്മിത്യാഹുർ യസ്മൈതദഗ്നൗ ക്രിയത
ഇതി വസവ സ്ത്യാ രുദ്രൈഃ പുരസ്താത് പാന്തു പിതരസ്ത്യാ
യമരാജാനഃ പിത്യഭിർ ദക്ഷിണതഃ പാന്ത്യാദിത്യാ സ്ത്യാ
വിശ്വൈർ ദേവൈഃ പശ്ചാത് പാന്തു ദ്യുതാന സ്ത്യാ
മാരുതോ മരുദ്ഭി-രുത്തരതഃ പാന്തു () - [] 47

TS 5.5.9.5

ദേ॒വാ॒സ്യേ॒ന്ദ്ര॒ജ്യേഷ്ഠാ॑ വ॒രുണ॑രാ॒ജാനോ॑ ഽ॒ധസ്മാ॑ച്ചോ-
പ॒രിഷ്ഠാ॑ച്ച പാ॒ന്തു ന॒ വാ ഏ॒തേന॑ പൃ॒തോ ന॒ മേദ്ധ്യോ॑
ന പ്രോ॒ക്ഷിതോ॑ യദേ॒നമതഃ॑ പ്രാ॒ചീനം॑ പ്രോ॒ക്ഷതി
യഥ് സ॒ഞ്ചിത॑മാ॒ജ്യേന॑ പ്രോ॒ക്ഷതി॒ തേന॑ പൃ॒തസ്മേ॒ന
മേദ്ധ്യ॑സ്മേ॒ന പ്രോ॒ക്ഷിതഃ॑ ॥ 48

(ദൃ॒ധ - സ്മ॒നൂർ. - ഹ॒വിർഭാ॑ഗഃ - പാ॒തു - ദ്വാ॒ത്രിശ്ച)

12. ശിരോ വാ ഏതദ് യജ്ഞസ്യ

T.S. 6.2.11.1

ശി॒രോ വാ॑ ഏ॒തദ് യ॒ജ്ഞ॑സ്യ യ॒ദ്ധവി॑ർഭാ॒നം പ്രാ॒ണാ
ഉ॒പ॒രവാ॑ ഹ॒വിർഭാ॑നേ॒ ഖായ॑ന്തേ॒ തസ്മാ॑-ചീ॒ർഷ॑ൻ പ്രാ॒ണാ
അ॒ധസ്മാ॑ത് ഖായ॑ന്തേ॒ തസ്മാ॑-ദ॒ധസ്മാ॑-ചീ॒ർഷ്ണഃ॑ പ്രാ॒ണാ
ര॒ക്ഷോഹ॑ണോ॒ വല॑ഗഹ॒നോ വൈ॑ഷ്ണ॒വാൻ ഖ॑നാമീ॒ത്യാഹ
വൈ॑ഷ്ണ॒വാ ഹി॑ ദേ॒വത॑യോപ॒രവാ॑ അ॒സുരാ॑ വൈ നി॒ര്യന്തോ॑
ദേ॒വാനാ॑ം പ്രാ॒ണേ॑ഷു॒ വല॑ഗാൻ നൃ॒ഖനൻ॑ താൻ
ബാ॒ഹുമാ॑ത്രേ॒ ഽന്വ॑വി॒ന്ദൻ॑ തസ്മാ॑ദ് ബാ॒ഹുമാ॑ത്രാഃ ഖായ॑ന്ത
ഇ॒ദമ॑ഹം തം വ്ല॑ഗമുദ് വ॒പാമി॑ - [] 49

T.S. 6.2.11.2

യം നഃ॑ സമാ॒നോ യ॑മസമാ॒നോ നി॑ച॒ഖാനേ॑ത്യാഹ ദ്വാ
വാ॒വ പു॑രു॒ഷൗ യ॒ശ്ചൈ॒വ സ॑മാ॒നോ യ॒ശ്ചാ॑സമാ॒നോ
യമേ॒വാസ്മൈ॑ തൗ വ॒ലഗം॑ നി॒ഖന॑തസ്മേ॒വോദ് വ॑പതി

സന്ത്യുണത്തി തസ്മാമ് സന്ത്യുണ്ണാ അന്തരതഃ പ്രാണാ
ന സം ഭിനത്തി തസ്മാ-ദസംഭിനാഃ പ്രാണാ അപോ
ഽവ നയതി തസ്മാ-ദാർദ്രാ അന്തരതഃ പ്രാണാ യവമതീരവ്
നയ - [] 50

T.S. 6.2.11.3

ത്യൂർഗ് വൈ യവഃ പ്രാണാ ഉപരവാഃ പ്രാണേഷോവോർജം
ദധാതി ബർഹിരവ സ്യുണാതി തസ്മാല്-ലോമശാ അന്തരതഃ
പ്രാണാ ആജ്യേന വ്യാഘാരയതി തേജോ വാ ആജ്യം
പ്രാണാ ഉപരവാഃ പ്രാണേഷോവ തേജോ ദധാതി ഹനൃ
വാ ഏതേ യജ്ഞസ്യ യദധിഷ്ഠവണേ ന
സം ത്യുണത്യസന്ത്യുണ്ണേ ഹി ഹനൃ അഥോ ഖലു
ദീർഘസോമേ സന്ത്യുദ്യേ ധൃത്യേ ശിരോ വാ ഏതദ്
യജ്ഞസ്യ യദ്ധവിർദ്ധാനം - [] 51

T.S. 6.2.11.4

പ്രാണാ ഉപരവാ ഹനൃ അധിഷ്ഠവണേ ജിഹ്വാ ചർമ
ഗ്രോവാണോ ദന്താ മുഖ-മാഹവനീയോ
നാസികോത്തരവേദി-രുദ്രഃ സദോ യദാ ഖലു വൈ
ജിഹ്വയാ ദമ്സധി ഖാദത്യഥ മുഖം ഗച്ഛതി യദാ മുഖം
ഗച്ഛത്യഥോദരം ഗച്ഛതി തസ്മാദ്ധവിർദ്ധാനേ ചർമന്നധി
ഗ്രോവദിരഭിഷുത്യാ ഽഹവനീയേ ഹൃത്യാ പ്രത്യഞ്ചഃ
പരേത്യ സദസി ദക്ഷയന്തി യോ വൈ വിരാജോ

യജ്ഞമുഖേ ദോഹം വേദ ദുഹ ഏവൈ () നാമിയം വൈ
വിരാഡ് തസ്യൈ ത്വക് ചർമ്മായോ ധിഷ്വണേ സ്തനാ
ഉപരവാ ഗ്രാവാണോ വഥ്സാ ജ്ഞിജോ ദുഹന്തി സോമഃ
പയോ യ ഏവം വേദ ദുഹ ഏവൈനാം || 52

(വപാമി - യവമതീരവനയതി - ഹവിർദ്ധാന - മേവ
ത്രയോവിശ്രതിശ്ച)

13. അസാവാദിത്യോ ടസ്മിൻ ലോക

T.S. 7.3.10.1

അസാവാദിത്യോ ടസ്മിൻ ലോക ആസീത് തം ദേവാഃ
പൃഷ്ഠഃ പരിഗൃഹ്യ സുവർഗം ലോക-മഗമയൻ
പരൈരവസ്താത് പര്യഗൃഹ്ണൻ ദിവാകീർത്യേന
സുവർഗേ ലോകേ പ്രത്യസ്ഥാപയൻ പരൈഃ പരസ്താത്
പര്യഗൃഹ്ണൻ പൃഷ്ഠ-രുപാവാരോഹൻമ് സ വാ
അസാവാദിത്യോ ടസ്മിൻ ലോകേ പരൈ-രുഭയതഃ
പരിഗൃഹീതോ യത് പൃഷ്ഠാനി ഭവന്തി സുവർഗമേവ തൈർ
ലോകം യജമാനാ യന്തി പരൈ-രവസ്താത് പരി ഗൃഹ്ണന്തി
ദിവാകീർത്യേന - [] 53

T.S. 7.3.10.2

സുവർഗേ ലോകേ പ്രതി തിഷ്ഠന്തി പരൈഃ പരസ്താത്
പരി ഗൃഹ്ണന്തി പൃഷ്ഠ-രുപാവാരോഹന്തി യത് പരേ
പരസ്താൻ ന സ്യുഃ പരാഞ്ചഃ സുവർഗാലോകാൻ

നി ഷ്ഠഭ്യേരൻ. യദവസ്താൻ ന സ്യുഃ പ്രജാ
നിർ ദഹേയുരഭിതോ ദിവാകീർത്യം പരഃസാമാനോ ഭവന്തി
സുവർഗ ഏവൈനാൻ ലോക ഉഭയതഃ പരി ഗൃഹ്ണന്തി
യജമാനാ വൈ ദിവാകീർത്യം സംവത്സരഃ പരഃസാമാനോ
ഭിതോ ദിവാകീർത്യം പരഃസാമാനോ ഭവന്തി സംവത്സര
ഏവോഭയതഃ - [] 54

T.S. 7.3.10.3

പ്രതി തിഷ്ഠന്തി പൃഷ്ഠം വൈ ദിവാകീർത്യം പാർശ്വേ
പരഃസാമാനോ ഭിതോ ദിവാകീർത്യം പരഃസാമാനോ ഭവന്തി
തസ്മാദഭിതഃ പൃഷ്ഠം പാർശ്വേ ഭൂയിഷ്ഠാ ഗ്രഹാ ഗൃഹ്യന്തേ
ഭൂയിഷ്ഠം ശസ്യതേ യജ്ഞസ്യൈവ തൻ മദ്ധ്യതോ
ഗ്രന്ഥിം ഗ്രഹ്ണന്ത്യവിസ്രംസായ സപ്ത ഗൃഹ്യന്തേ സപ്ത വൈ
ശീർഷ്യന്യാഃ പ്രാണാഃ പ്രാണാനേവ യജമാനേഷു ദധതി
യത് പരാചീനാനി പൃഷ്ഠാനി ഭവന്ത്യമുമേവ
തൈർ ലോക-മദ്യാരോഹന്തി യദിമം ലോകം ന - [] 55

T.S. 7.3.10.4

പ്രത്യവരോഹേയുരുദ് വാ മാദ്യേയുർ യജമാനാഃ പ്ര വാ
മീയേരൻ. യത് പ്രതീചീനാനി പൃഷ്ഠാനി ഭവന്തീമുമേവ തൈർ
ലോകം പ്രത്യവരോഹന്ത്യഥോ അസ്തിന്നേവ ലോകേ പ്രതി
തിഷ്ഠന്ത്യ-നൂൻമാദായേന്ദ്രോ വാ അപ്രതിഷ്ഠിത
ആസീഥ് സ പ്രജാപതി-മുപാധാവത് തസ്മാ

ഏത-മേകവിഷ്ശതിരാത്രം പ്രായച്ഛത് തമാഹരത്
തേനായജത തതോ വൈ സ പ്രത്യതിഷ്ഠദ്-യേ
ബഹുയാജിനോ sപ്രതിഷ്ഠിതാഃ - [] 56

T.S. 7.3.10.5

സ്യൂസ്ത ഏകവിഷ്ശതിരാത്ര-മാസീരൻ ദ്വാദശ മാസാഃ
പഞ്ചർതവസ്ത്രയ ഇമേ ലോകാ അസാവാദിത്യ ഏകവിഷ്ശ
ഏതാവന്തോ വൈ ദേവലോകാസ്തേഷേവ യഥാപൂർവം
പ്രതി തിഷ്ഠന്ത്യസാവാദിത്യോ ന വ്യരോചത സ
പ്രജാപതി-മുപാധാവത് തസ്മാ ഏത-മേകവിഷ്ശതിരാത്രം
പ്രായച്ഛത് തമാ ഹരത് തേനായജത തതോ വൈ
സോsരോചത യ ഏവം വിദാഽസ ഏകവിഷ്ശതിരാത്ര-
മാസതേ () രോചന്ത ഏവൈകവിഷ്ശതിരാത്രോ ദവതി
രുഗ് വാ ഏകവിഷ്ശോ രുചമേവ ഗച്ഛന്ത്യഥോ പ്രതിഷ്ഠാമേവ
പ്രതിഷ്ഠാ ഹ്യേകവിഷ്ശോ sതിരാത്രാ-വദിതോ ദവതോ
ബ്രഹ്മവർചസസ്യ പരിഗൃഹീത്യൈ || 57

(ഗൃഹ്ണന്തി ദിവാകീർത്യേ - നൈവോദയതോ - നാ -
പ്രതിഷ്ഠിതാ - ആസത ഏകവിഷ്ശതിശ്ച)

14. സന്തതിർ വാ ഏതേ ഗ്രഹാഃ

T.B. 1.2.3.1

സന്തതിർ വാ ഏതേ ഗ്രഹാഃ | യത് പരഃസാമാനഃ |
 വിഷ്ണുവാൻ-ദിവാകീർത്യം | യഥാ ശാലായൈ പക്ഷസീ |
 ഏവച്ഛംഭ്വംസരസ്യ പക്ഷസീ | യദേതേന ഗൃഹ്യേരൻ |
 വിഷ്ണുചീ ശംഭ്വംസരസ്യ പക്ഷസീ വ്യവസ്രച്ഛേയാതാം |
 ആർതിമാർച്ഛേയുഃ | യദേതേ ഗൃഹ്യന്തേ |
 യഥാ ശാലായൈ പക്ഷസീ മദ്ധ്യമം വ്യശമദിസ്മായച്ഛതി | **58**

T.B. 1.2.3.2

ഏവച്ഛംഭ്വംസരസ്യ പക്ഷസീ ദിവാകീർത്യമദി
 സന്തന്വന്തി |
 നാർതിമാർച്ഛന്തി || ഏകവിശ്വ-മഹർ ഭവതി |
 ശുക്രാഗ്രാ ഗ്രഹാ ഗൃഹ്യന്തേ |
 പ്രത്യുത്തഞ്ചൈ സയത്നായ ||
 സൗര്യ ഏതദഹഃ പശുരാലഭ്യതേ |
 സൗര്യോതിഗ്രാഹ്യോ ഗൃഹ്യതേ |
 അഹരേവ രൂപേണ സമർദ്ധയന്തി |
 അഥോ അഹൻ ഏവൈഷ ബലിർഹ്രിയതേ ||
 സപ്തൈതദഹ-രതിഗ്രാഹ്യോ ഗൃഹ്യന്തേ | **59**

TB 1.2.3.3

സ്വപ്ത॑ വൈ ശീ॒ർഷ്ണ॑ഃ പ്രാ॒ണാഃ ।
 അ॒സാവാ॑ദിത്യഃ ശീ॒രഃ പ്ര॒ജാനാ॑ം ।
 ശീ॒ർഷ്ണേ॑വ പ്ര॒ജാനാ॑ം പ്രാ॒ണാൻ ദ॑ധാതി ।
 ത॒സ്മാഥ് സ്വപ്ത॑ ശീ॒ർഷ്ണൻ പ്രാ॒ണാഃ ॥ ഇ॒ന്ദ്രോ വൃ॒ത്രഃ ഹ॒താ ।
 അ॒സുരാൻ പ॑രാഭാവ്യ । സ ഇ॒മാൻ ലോ॒കാ-ന॒ഭ്യജ॑യത് ।
 ത॒സ്മാസൗ ലോ॒കോഽന॑ഭിജിത ആ॒സീത് ।
 തം വി॒ശ്വക॑ർമാ ഭൃ॒താഽഭ്യ॑ജയത് ।
 യദ്-വൈ॑ശ്വക॑ർമണോ ഗൃ॒ഹ്യതേ ॥ 60

TB 1.2.3.4

സു॒വർഗ॑സ്യ ലോ॒ക॒സ്യാഭി॑ജിതൈ ॥
 പ്ര॒വാ ഏ॒തേഽസ്മാ॑ല് ലോ॒കാ-ച്ഛൃ॑വന്തേ ।
 യേ വൈ॑ശ്വക॑ർമണം ഗൃ॒ഹ്ണതേ ॥
 ആ॒ദിത്യ॑ശ്ലോ ഗൃ॒ഹ്യതേ । ഇ॒യം വാ അ॑ഭി॒തിഃ ।
 അ॒സ്മാമേ॒വ പ്ര॑തി॒തിഷ്ഠ॑ന്തി ॥ അ॒ന്യോന്യോ ഗൃ॑ഹ്യതേ ।
 വി॒ശ്വാന്യേ॑വാ॒ന്യേന॑ ക॒ർമാണി॑ കൃ॒ർവാണാ॑ യ॒ന്തി ।
 അ॒സ്മാമ॑ന്യേന॒ പ്രതി॑തിഷ്ഠ॒ന്തി ॥
 താവാ॑ഽപരാ॒ർദ്ധാഥ് സ॑ം॒വഥ്സ॑ര॒സ്യാ-ന്യോ॑ന്യോ
 ഗൃ॒ഹ്യതേ () ॥ താ॒വൃഭൗ॑ സ॒ഹ മ॑ഹാ॒വ്രതേ॑ ഗൃ॒ഹ്യതേ ।
 യജ്ഞ॑സൈ॒സ്യവാ॑ന്തം ഗ॒താ ।
 ഉ॒ഭയോ॑ർ ലോ॒കയോഃ॑ പ്ര॒തിതി॑ഷ്ഠ॒ന്തി ॥

അർക്യമുക്ഥം ഭവതി । അന്നാദ്യസ്യാവരുദ്ധൈ ॥ 61

(സമായച്ഛ - തൃതിഗ്രാഹ്യാ ഗൃഹ്യന്തേ - ഗൃഹ്യന്തേ - സംവത്സരസ്യാന്യോന്യോ ഗൃഹ്യന്തേ പഞ്ച ച)

15. ഏകവിഷ്ണു ഏഷ ഭവതി

TB 1.2.4.1

ഏകവിഷ്ണു ഏഷ ഭവതി ।

ഏതേന വൈ ദേവാ ഏകവിഷ്ണുന ।

ആദിത്യമിത ഉത്തമച്ഛ സുവർഗം ലോക-മാരോഹയൻ ।

സ വാ ഏഷ ഇത ഏകവിഷ്ണുഃ ।

തസ്യ ദശാവസ്താദഹാനി । ദശ പരസ്താത് ।

സ വാ ഏഷ വിരാജ്യദയതഃ പ്രതിഷ്ഠിതഃ ।

വിരാജി ഹി വാ ഏഷ ഉദയതഃ പ്രതിഷ്ഠിതഃ ।

തസ്താദന്തരേമൗ ലോകൗ യൻ ।

സർവേഷു സുവർഗേഷു ലോകേഷു-ഷാദിതപന്നേതി ॥ 62

TB 1.2.4.2

ദേവാ വാ ആദിത്യസ്യ സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ ।

പരാചോഽതിപാദാദബിദയുഃ ।

തം ഛന്ദോഭി-രദ്യുഹൻ ധൃതൈ ॥

ദേവാ വാ ആദിത്യസ്യ സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ ।

അവാചോഽവപാദാദബിദയുഃ ।

തം പഞ്ചഭീ രശ്മിഭി-രുദവയൻ ।

തസ്മാദേകവിച്ഛേഃ ഹൻ പഞ്ച ദിവാകീർത്യാനി ക്രിയന്തേ ।
രശ്മയോ വൈ ദിവാകീർത്യാനി ॥ യേ ഗായത്രേ ।
തേ ഗായത്രീഷുത്തരയോഃ പവമാനയോഃ । 63

TB 1.2.4.3

മഹാദിവാകീർത്യച്ഛേ ഹോതുഃ പൃഷ്ഠം ।
വികർണം ബ്രഹ്മസാമം । ഭാസോഽഗ്നിഷ്ടോമഃ ॥
അഥൈതാനി പരാണി ।
പരൈർ വൈ ദേവാ ആദിത്യച്ഛേ സുവർഗം ഘോകമപാരയന് ।
യദപാരയന് । തത് പരാണാം പരത്വം ।
പാരയന്ത്യേനം പരാണി । യ ഏവം ഘേദ ।
അഥൈതാനി സ്സരാണി () ।
സ്സരൈർവൈ ദേവാ ആദിത്യച്ഛേ സുവർഗം ഘോകമസ്സാരയന് ।
യദസ്സാരയന് । തഥ് സ്സരാണാഽ സ്സരത്വം ।
സ്സാരയന്ത്യേനഽ സ്സരാണി । യ ഏവം ഘേദ ॥ 64

(ഏതി - പവമാനയോഃ - സ്സരാണി പഞ്ച ച)

16. ഇന്ദ്രോ വൃത്രഃ ഹത്യാ

TB 1.3.10.1

ഇന്ദ്രോ വൃത്രഃ ഹത്യാ । അസുരാൻ പരാഭാവ്യ ।
സോഽമാവാസ്യാം പ്രത്യാഗച്ഛത് ।
തേ പിതരഃ പൂർവ്വേദ്യു-രാഗച്ഛന് ।

പിത്യുൻ. യജ്ഞോഽഗച്ഛത് | തം ദേവാഃ പുനരയാചന്ത |
തമേഭ്യോ ന പുനരദദുഃ | തേഽബ്രൂവൻ വരം വൃണാമഹൈ |
അഥ വഃ പുനർദാസ്യാമഃ |

അസ്മഭ്യമേവ പൂർവേദ്യുഃ ക്രിയാതാ ഇതി | 65

TB 1.3.10.2

തമേഭ്യഃ പുനരദദുഃ |
തസ്മാത്-പിത്യഭ്യഃ പൂർവേദ്യുഃ ക്രിയതേ |
യത് പിത്യഭ്യഃ പൂർവേദ്യുഃ കരോതി |
പിത്യഭ്യ ഏവ തദ്-യജ്ഞം നിശ്ക്രിയ യജമാനഃ പ്രതനുതേ ||
സോമായ പിത്യപീതായ സ്വാധാ നമ ഇത്യാഹ |
പിതുരേവാധി സോമപീഥമവരുന്ധേ |
ന ഹി പിതാ പ്രമീയമാണ ആഹൈഷ സോമപീഥ ഇതി |
ഇന്ദ്രിയം വൈ സോമപീഥഃ |
ഇന്ദ്രിയമേവ സോമപീഥമവരുന്ധേ |
തേനേന്ദ്രിയേണ ദിതീയാം ജായാമദ്യശ്ഠുതേ || 66

TB 1.3.10.3

ഏതദ് വൈ ബ്രാഹ്മണം പുരാ വാജശ്രവസാ വിദാമക്രന് |
തസ്മാത് തേ ദേദേ ജായേ അദ്യാക്ഷത | യ ഏവം വേദ |
അഭി ദിതീയാം ജായാമശ്ഠുതേ ||
അഗ്നയേ കവ്യവാഹനായ സ്വാധാ നമ ഇത്യാഹ |
യ ഏവ പിത്യുണാമഗ്നിഃ |

തം പ്രീണാതി ॥ തിസ്ര ആഹുതീർ ജുഹോതി ॥
 ത്രിർനിദധാതി ॥ ഷട്ഥ് സംപദ്യന്തേ । 67

TB 1.3.10.4

ഷഡ്യാ ഋതവഃ । ഋതൂനേവ പ്രീണാതി ॥
 തൃഷ്ണീം മേക്ഷണ-മാദധാതി ।
 അസ്തി വാ ഹി ഷഷ്ട ഋതൂർന വാ ॥
 ദേവാൻ. വൈ പിത്യൂൻ പ്രീതാൻ ।
 മനുഷ്യാഃ പിതരോഽനുപ്രപിപതേ ।
 തിസ്ര ആഹുതീർ ജുഹോതി । ത്രിർനിദധാതി ।
 ഷട്ഥ് സംപദ്യന്തേ । ഷഡ്യാ ഋതവഃ । 68

TB 1.3.10.5

ഋതവഃ ഖലു വൈ ദേവാഃ പിതരഃ ।
 ഋതൂനേവ ദേവാൻ പിത്യൂൻ പ്രീണാതി ।
 താൻപ്രീതാൻ । മനുഷ്യാഃ പിതരോഽനുപ്രപിപതേ ॥
 സക്യദാച്ഛിന്നം ബർഹിർ ഭവതി । സക്യദിവ ഹി പിതരഃ ॥
 ത്രിർനിദധാതി । തൃതീയേ വാ ഇതോ ലോകേ പിതരഃ ।
 താനേവ പ്രീണാതി ॥ പരാഽവാർതതേ । 69

TB 1.3.10.6

ഏകാ ഹി പിതരഃ ॥ ഓഷ്ണോ വ്യാവൃത ഉപാസ്തേ ।
 ഊഷ്മദാഗാ ഹി പിതരഃ ॥ ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി ।
 പ്രാശ്യാം(3) ന പ്രാശ്യാ(3) മിതി । യത് പ്രാശ്ണീയാത് ।

ജന്യമന്നമദ്യാത് | പ്രമായുകഃ സ്യാത് |
യന്ന പ്രാശ്ണീയാത് | അഹവിഃ സ്യാത് | 70

TB 1.3.10.7

പിത്യഭ്യ ആവൃശ്യേത | അവശ്രേഘയമേവ |
തന്നേവ പ്രാശിതം നേവാപ്രാശിതം ||
വീരം വാ വൈ പിതരഃ പ്രയന്തോ ഹർന്തി |
വീരം വാ ദദതി | ദശാം ചരിനത്തി |
ഹരണദാഗാ ഹി പിതരഃ | പിത്യ്യനേവ നിരവദയതേ ||
ഉത്തര ആയുഷി ലോമ ചരിന്ദീത |
പിത്യുണാഃ ഹ്യേതർ.ഹി നേദീയഃ || 71

TB 1.3.10.8

നമസ്കരോതി | നമസ്കാരോ ഹി പിത്യുണാം ||
നമോ വഃ പിതരോ രസായ | നമോ വഃ പിതരഃ ശുഷ്ഠായ |
നമോ വഃ പിതരോ ജീവായ | നമോ വഃ പിതരഃ സ്വധായൈ ||
നമോ വഃ പിതരോ മന്യവേ |
നമോ വഃ പിതരോ ഘോരായ |
പിതരോ നമോ വഃ | യ ഏതസ്മിൻ ലോകേ സ്ഥ | 72

TB 1.3.10.9

യുഷ്ഠാഃസ്തേസനു | യേസ്മിൻ ലോകേ | മാം തേ സനു |
യ ഏതസ്മിൻ ലോകേ സ്ഥ |
യുയം തേഷാം വസിഷ്ഠാ ദുയാസ്തു | യേസ്മിൻ ലോകേ |

അഹം തേഷാം വസിഷ്ഠോ ഭൂയാസ്മിത്യാഹ ।

വസിഷ്ഠഃ സമാനാനാം ഭവതി ।

യ ഏവം വിദ്വാൻ-പിതൃഭ്യഃ കരോതി ॥

ഏഷ വൈ മനുഷ്യാണാം യജ്ഞഃ । 73

TB 1.3.10.10

ദേവാനാം വാ ഇതരേ യജ്ഞാഃ ।

തേന വാ ഏതത് പിതൃലോകേ ചരതി ॥

യത് പിതൃഭ്യഃ കരോതി ।

സ ഈശ്വരഃ പ്രമേതോഃ । പ്രാജാപത്യയർചാ പുനരൈതി ।

യജ്ഞോ വൈ പ്രജാപതിഃ ।

യജ്ഞൈനൈവ സഹ പുനരൈതി । ന പ്രമായുകോ ഭവതി ॥

പിതൃലോകേ വാ ഏതദ്-യജമാനശ്ചരതി ।

യത് പിതൃഭ്യഃ കരോതി () । സ ഈശ്വര ആർതിമാർതോഃ ।

പ്രജാപതി-സ്ത്വാവൈനം തത ഉന്നേതുമർഹതീത്യാഹുഃ ।

യത് പ്രാജാപത്യയർചാ പുനരൈതി ।

പ്രജാപതിരേവൈനം തത ഉന്നയതി ।

നാർതിമാർച്ചതി യജമാനഃ ॥ 74

(ഇ - തൃശ്ശതേ - പദ്യന്തേ - പദ്യന്തേ ഷഡ്യാ ഗൃതവോ -

വർത്തതേ - ഹവിഃ സ്യാ - നേദീയഃ - സ്ഥ - യജ്ഞോ -

യജമാനശ്ചരതി യത് പിതൃഭ്യഃ കരോതി പഞ്ച ച)

17. വൈശ്വദേവേന വൈ പ്രജാപതിഃ

T.B.1.6.8.1

വൈശ്വദേവേന വൈ പ്രജാപതിഃ പ്രജാ അസൃജത |
 താ വരുണപ്രഘ്യാസൈർ വരുണപാശാദമുഞ്ചത് |
 സാകമേധൈഃ പ്രത്യസ്ഥാപയത് |
 ത്ര്യംബകൈ രുദ്രം നിരവാദയത |
 പിത്യയജ്ഞേന സുവർഗം ലോകമഗമയത് |
 യദ്-വൈശ്വദേവേന യജതേ |
 പ്രജാ ഏവ തദ്-യജമാനഃ സൃജതേ |
 താ വരുണപ്രഘ്യാസൈർ വരുണപാശാൻ മൂഞ്ചതി |
 സാകമേധൈഃ പ്രതിഷ്ഠാപയതി |
 ത്ര്യംബകൈ രുദ്രം നിരവാദയതേ | 75

T.B.1.6.8.2

പിത്യയജ്ഞേന സുവർഗം ലോകം ഗമയതി |
 ദക്ഷിണതഃ പ്രാചീനാവിതീ നിർവപതി |
 ദക്ഷിണാവൃദ്ധി പിത്യുണാം | അനാദൃത്യ തത് |
 ഉത്തരത ഏവോപവീയ നിർവപേത് |
 ഉദയേ ഹി ദേവാശ്ച പിതരശ്ചേജ്യന്തേ |
 അഥോ യദേവ ദക്ഷിണാർദ്ധേഽധിശ്രയതി |
 തേന ദക്ഷിണാവൃത് |

സോമാ॑യ പി॒ത്യമ॑തേ പു॒രോ॒ധാശ॑ഽഷ്ട്ക॒പാല॑ം നി॒ർവ॑പതി ।
 സ॒വ്വ॒മ്സരോ॑ വൈ സോമഃ॑ പി॒ത്യമാ॑ൻ । 76

T.B.1.6.8.3

സ॒വ്വ॒മ്സരമേ॑വ പ്രീ॒ണാതി॑ ।
 പി॒ത്യഭ്യോ॑ ബ॒ർഹി॑ഷദ്ഭ്യോ॑ ധാ॒നാഃ ।
 മാ॒സാ വൈ॑ പി॒തരോ॑ ബ॒ർഹി॑ഷദഃ ।
 മാ॒സാനേ॑വ പ്രീ॒ണാതി॑ ।
 യ॒സ്മിൻ വാ॑ ജ॒തൗ പു॒രുഷഃ॑ പ്ര॒മീയ॑തേ ।
 സോ॑ഽസ്യാ॒മുഷ്മിൻ॑ ലോ॒കേ ഭ॑വതി ।
 ബ॒ഹു॒രൂ॒പാ ധാ॒നാ ഭ॑വന്തി ।
 അ॒ഹോരാ॒ത്രാണാ॑-മ॒ഭിജി॑ത്യൈ ।
 പി॒ത്യഭ്യോ॑ ഽഗ്നി॒ഷ്യാത്തേ॑ഭ്യോ॑ മ॒ൻമം ।
 അ॒ർദ്ധ॑മാ॒സാ വൈ॑ പി॒തരോ॑ഽഗ്നി॒ഷ്യാത്താഃ॑ । 77

T.B.1.6.8.4

അ॒ർദ്ധ॑മാ॒സാനേ॑വ പ്രീ॒ണാതി॑ ।
 അ॒ഭി॒വാ॒ന്യായൈ॑ ദൃ॒ഗ്ധേ॑ ഭ॒വതി॑ ।
 സാ॒ ഹി പി॒ത്യഭേ॑വ॒ത്യം ദൃ॒ഹേ । യത് പൃ॒ർണം ।
 തൻ മ॒നു॒ഷ്യാണാ॑ം । ഉ॒പ॒ര്യു॒ർദ്ധോ॑ ഭേ॒വാ॒നാം ।
 അ॒ർദ്ധഃ॑ പി॒ത്യണാ॑ം । അ॒ർദ്ധ ഉ॒പ॒മൻ॑മതി ।
 അ॒ർദ്ധോ॑ ഹി പി॒ത്യണാ॑ം । ഏ॒കയോ॑പ॒മൻ॑മതി । 78

T.B.1.6.8.5

ഏകാ ഹി പിത്യുണാം । ദക്ഷിണോപമൻമതി ।
 ദക്ഷിണാവൃദ്ധി പിത്യുണാം । അനാരഭ്യോപമൻമതി ।
 തദ്ധി പിത്യുൻ-ഗച്ഛതി । ഇമാം ദിശം വേദിമുദ്ധന്തി ।
 ഉഭയേ ഹി ദേവാശ്ച പിതരശ്ചേജ്യന്തേ ।
 ചതുഃ സ്രക്തിർഭവതി । സർവാ ഹൃന്തു ദിശഃ പിതരഃ ।
 അഖാതാ ഭവതി । 79

T.B.1.6.8.6

ഖാതാ ഹി ദേവാനാം । മദ്ധ്യതോ ഽഗ്നിരാധീയതേ ।
 അന്തതോ ഹി ദേവാനാ-മാധീയതേ ।
 വർഷീയാനിദ്ധു ഇദ്ധ്വാദ്-ഭവതി വ്യാവൃത്തൈത്യ ।
 പരിശ്രയതി ।
 അന്തർ.ഹിതോ ഹി പിത്യുലോകോ മനുഷ്യലോകാത് ।
 യത്-പരുഷി ദിനം । തദ്-ദേവാനാം । യദന്തരാ ।
 തൻ-മനുഷ്യാണാം । 80

T.B.1.6.8.7

യഥ് സമൃലം । തത് പിത്യുണാം ।
 സമൃലം ബർ.ഹിർ-ഭവതി വ്യാവൃത്തൈത്യ ।
 ദക്ഷിണാ സ്തുണാതി । ദക്ഷിണാവൃദ്ധി പിത്യുണാം ।
 ത്രിഃ പര്യേതി ।

തൃ॒തീ॒യേ॒ വാ॒ ഇ॒തോ॒ ലോ॒കേ॒ പി॒തരഃ॑ । താ॒നേ॒വ പ്രീ॑ണാതി ।
 ത്രിഃ॒ പു॒നഃ॒ പര്യേ॑തി । ഷട്॒സം॒പദ്യ॑ന്തേ । 81

T.B.1.6.8.8

ഷഡ്॒വാ॒ ഋ॒തവഃ॑ । ഋ॒തൂ॒നേ॒വ പ്രീ॑ണാതി ।
 യത് പ്ര॑സ്തു॒രം യ॑ജു॒ഷാ ഗൃ॒ഹ്ണീ॒യാത് ।
 പ്ര॒മായു॑കോ യ॒ജമാ॑നഃ॒ സ്യാത് । യ॒ന്ന ഗൃ॒ഹ്ണീ॒യാത് ।
 അ॒നായ॑തനഃ॒ സ്യാത് ॥ തൃ॒ഷ്ണീ॒മേ॒വ നൃ॑സ്യേത് ।
 ന പ്ര॒മായു॑കോ॒ ഭവ॑തി । നാ॒നായ॑തനഃ ।
 യത്-ത്രീ॑ൻ-പ॒രി॒ധീൻ പ॑രി॒ഭദ്യാത് ॥ 82

T.B.1.6.8.9

മൃ॒ത്യു॒നാ യ॑ജമാ॒നം പ॑രി॒ഗൃ॒ഹ്ണീ॒യാത് ।
 യ॒ന്ന പ॑രി-ഭദ്യാത് । ര॒ക്ഷാ॑ഽസി യ॒ജ്ഞഃ॑ ഹ॒ന്യുഃ ।
 ദ്വാ॒ പ॑രി॒ധീ പ॑രി॒ഭധാ॑തി । ര॒ക്ഷ॑സാ-മ॒പഹ॑ത്യേ ।
 അ॒ഥോ മൃ॒ത്യോ॒രേ॒വ യ॑ജമാ॒ന-മൃ॒ഥ്സ്യു॑ജതി ।
 യത് ത്രീ॑ണി॒ ത്രീ॑ണി॒ ഹ॒വീഽഷ്യു॑ദാഹരേ॒യുഃ ।
 ത്ര॒യ॒സ്ത്രേ॑ ഏ॒ഷാഽ॒ സാ॒കം പ്ര॑മീ॒യേ॒രൻ ।
 ഏ॒കൈ॑ക-മ॒ന്യു॒ചീ॒നാ-നൃ॑ദാഹ॒രന്തി॑ ।
 ഏ॒കൈ॑ക ഏ॒വൈ॒ഷാമ॑ന॒ഞ്ചഃ॒ പ്ര॑മീ॒യതേ॑ () ।
 ക॒ശി॒പു ക॒ശി॒പവ്യാ॑യ । ഉ॒പ॒ബ॒ർഹ॑ണ-മു॒പ॒ബ॒ർഹ॑ണ്യാ॒യ ।
 ആ॒ണ്ണ॒ന-മാ॑ണ്ണ॒ന്യാ॒യ । അ॒ഭ്യ॒ണ്ണ॒ന-മ॑ഭ്യ॒ണ്ണ॒ന്യാ॒യ ।

യഥാഭാഗമേവൈനാൻ പ്രീണാതി || 83

(നിരവദയതേ - പിത്യമാ - നഗ്നിഷ്യാത്താ -
ഏകയോപമൻമ - ത്യഖാതാ ഭവതി - മനുഷ്യാണാം -
പദ്യന്തേ - പരിദധ്യാൻ - മീയതേ പഞ്ച ച)

18. അഗ്നയേ ദേവേഭ്യഃ

T.B.1.6.9.1

അഗ്നയേ ദേവേഭ്യഃ പിത്യഭ്യഃ സമിദ്ധ്യമാനായാ-
നുബ്രൂഹീത്യാഹ |

ഉഭയേ ഹി ദേവാശ്ച പിതരശ്ചേജ്യന്തേ | ഏകാമന്യാഹ |

ഏകാ ഹി പിത്യുണാം | ത്രിരന്യാഹ |

ത്രിർ.ഹി ദേവാനാം | ആഘാരാവഘാരയതി |

യജ്ഞ പരുഷോരനന്തരിത്യൈ |

നാർ.ഷേയം വൃണീതേ | ന ഹോതാരം | 84

T.B.1.6.9.2

യദാർ.ഷേയം വൃണീത | യദ്ധോതാരം |

പ്രമായുകോ യജമാനഃ സ്യാത് | പ്രമായുകോ ഹോതാ |

തസ്മാന്ന വൃണീതേ | യജമാനസ്യ ഹോതുർ-ഗോപീമായ |

അപബർ.ഹിഷഃ പ്രയാജാൻ. യജതി | പ്രജാ വൈ ബർ.ഹിഃ |

പ്രജാ ഏവ മൃത്യോരുമസ്യജതി |

ആജ്യഭാഗൗ യജതി | 85

T.B.1.6.9.3

യജ്ഞൈസ്യവ ചക്ഷുഷീ നാന്തരേതി ।
 പ്രാചീനാവീതീ സോമം യജതി । പിതൃദേവത്യാ ഹി ।
 ഏഷാ ട്സഹുതിഃ । പഞ്ചകൃത്യോഽവദ്യതി ।
 പഞ്ച ഹ്യേതാ ദേവതാഃ । ദേവ പുരോനൂവാക്യേ ॥
 യാജ്യാ ദേവതാ വഷട്കാരഃ ।
 താ ഏവ പ്രീണാതി । സന്തതമവദ്യതി । **86**

T.B.1.6.9.4

ജ്ഞാനാഽ സന്തതൈത്യ ।
 പ്രൈവൈദ്യഃ പൂർവയാ പുരോനൂവാക്യയാ ട്സഹ ।
 പ്രണയതി ദിതീയയാ । ഗമയതി യാജ്യായാ ।
 തൃതീയേ വാ ഇതോ ലോകേ പിതരഃ ।
 അഹ ഏവൈനാൻ പൂർവയാ പുരോനൂവാക്യയാ
 ട്യാനയതി । രാത്രിയൈ ദിതീയയാ ।
 ഐവൈനാൻ. യാജ്യായാ ഗമയതി । ദക്ഷിണതോഽവദായ ।
 ഉദന്ദതിക്രാമതി വ്യാവൃത്തൈത്യ । **87**

T.B.1.6.9.5

ആ സ്വധേത്യാശ്രാവയതി ।
 അസ്തു സ്വധേതി പ്രത്യാശ്രാവയതി ।
 സ്വധാ നമ ഇതി വഷട്കരോതി ।
 സ്വധാകാരോ ഹി പിതൃണാം । സോമമഗ്രേ യജതി ।

സോമപ്രയാജാ ഹി പിതരഃ | സോമം പിതൃമന്തം യജതി |
സംവംസരോ വൈ സോമഃ പിതൃമാൻ |
സംവംസരമേവ തദ്-യജതി |
പിതൃൻ ബർഹിഷദോ യജതി | 88

T.B.1.6.9.6

യേ വൈ യജാനഃ | തേ പിതരോ ബർഹിഷദഃ |
താനേവ തദ്-യജതി | പിതൃനഗ്നിഷ്യാത്താൻ. യജതി |
യേ വാ അയജാനോ ഗൃഹമേധിനഃ |
തേ പിതരോഽഗ്നിഷ്യാത്താഃ | താനേവ തദ്-യജതി |
അഗ്നിം കവ്യവാഹനം യജതി |
യ ഏവ പിതൃണാമഗ്നിഃ | തമേവ തദ്-യജതി | 89

T.B.1.6.9.7

അഥോ യഥാഽഗ്നിഃ സിഷ്ടകൃതം യജതി |
താദൃഗേവ തത് |
ഏതത്തേ തത യേ ച ത്യാമനഗിതി തിസൃഷ്ടു സ്രക്തീഷ്ടു
നിദധാതി |
തസ്മാദാത്യതീയാത് പുരുഷാന്നാമ ന ഗൃഹ്ണന്തി |
ഏതാവന്തോ ഹീജ്യന്തേ |
അത്ര പിതരോ യഥാദാഗം മന്ദദ്ധാമിത്യാഹ |
ഏകാ ഹി പിതരഃ | ഉദഞ്ചോ നിഷ്ക്രാമന്തി |

ഏ॒ഷാ॒ വൈ॒ മ॒നു॒ഷ്യാ॒ണാം॒ ദി॒ക് ।

സ്വാ॒മേ॒വ തദ്-ദി॒ശമ॒നു॒ നി॒ഷ്ക്രാ॒മ॒ന്തി । 90

T.B.1.6.9.8

ആ॒ഹ॒വ॒നീ॒യ-മു॒പ॒തി॒ഷ്ഠ॒ന്തേ । ന്യേ॒വാ॒സൈ॒തദ്യ॒ന്വതേ॒ ।

യഥ്സ॒ത്യാ॒ഹ॒വ॒നീ॒യേ॑ । അ॒മാ॒ന്യ॒ത്ര ച॒ര॒ന്തി ।

ആ॒ത॒മി॒തോ॒രു॒പ॒തി॒ഷ്ഠ॒ന്തേ । അ॒ഗ്നി॒മേ॒വോ॒പ॒ദ്ര॒ഷ്ടാ॒രം കൃ॒ത്വാ ।

പി॒ത്യു॒ൻ-നി॒ര॒വ॒ദ॒യ॒ന്തേ॒ ।

അ॒ന്തം വാ॑ ഏ॒തേ പ്രാ॒ണാ॒നാം॑ ഗ॒ച്ഛ॒ന്തി ।

യ ആ॒ത॒മി॒തോ॒രു॒പ॒തി॒ഷ്ഠ॒ന്തേ॒ ।

സു॒സ॒ന്ദൃ॒ശം ത്വാ॒ വ॒യ॒മി॒ത്യാ॒ഹ । 91

T.B.1.6.9.9

പ്രാ॒ണോ॒ വൈ॒ സു॒സ॒ന്ദൃ॒ക് । പ്രാ॒ണ॒മേ॒വാ॒ത്മൻ-ദ॒ധ॒തേ॒ ।

യോ॒ജാ॒ നി॒ന്ദ്ര॒തേ॒ ഹ॒രീ॒ ഇ॒ത്യാ॒ഹ ।

പ്രാ॒ണ॒മേ॒വ പു॒ന॒ര॒യു॒ക്തേ॒ ।

അ॒ക്ഷ॒ന്ന॒മീ॒മ॒ദ॒ന്ത॒ ഹീ॒തി॒ ഗാർ॒ഹ॒പ॒ത്യ-മു॒പ॒തി॒ഷ്ഠ॒ന്തേ॒ ।

അ॒ക്ഷ॒ന്ന॒മീ॒മ॒ദ॒ന്താ॒ഥ ത്യാ॒പ॒തി॒ഷ്ഠാ॒മഹ॒ ഇ॒തി॒ വാ॒വൈ॒തദാ॒ഹ ।

അ॒മീ॒മ॒ദ॒ന്ത॒ പി॒ത॒രഃ॒ സോ॒മ്യാ॒ ഇ॒ത്യഭി॒ പ്ര॒പ॒ദ്യ॒ന്തേ॒ ।

അ॒മീ॒മ॒ദ॒ന്ത॒ പി॒ത॒രോ॒ഽഥ॒ ത്യാ॒ഭി॒ പ്ര॒പ॒ദ്യാ॒മഹ॒

ഇ॒തി॒ വാ॒വൈ॒തദാ॒ഹ । അ॒പഃ॒ പ॒രി॒ഷി॒ഞ്ച॒തി॒ ।

മാർജ॒യ॒ത്യേ॒വൈ॒നാൻ॑ । 92

T.B.1.6.9.10

അഥോ തർപയത്യേവ | തൃപൃതി പ്രജയാ പശുഭിഃ |
യ ഏവം വേദ | അപ ബർഹിഷാവനുയാജൗ യജതി |
പ്രജാ വൈ ബർഹിഃ | പ്രജാ ഏവ മൃത്യോരുമ്സ്യജതി |
ചതുരഃ പ്രയാജാൻ. യജതി | ദാവനുയാജൗ |
ഷട്സംപദ്യന്തേ | ഷഡ്യാ ഗൃതവഃ () | 93

T.B.1.6.9.11

ഋതൂനേവ പ്രീണാതി | ന പത്യന്മാസ്മേ |
ന സംയാജയന്തി | യത്പത്യന്മാസീത |
യമ്സംയാജയേയുഃ |
പ്രമായുക്താ സ്യാത് | തസ്മാന്നാസ്മേ |
ന സംയാജയന്തി | പതിയൈ ഗോപിമായ || 94

(ഹോതാര - മാജ്യദാഗൗ യജതി - സന്തതമവദ്യതി -
വ്യാവൃത്തൈത്യ - ബർഹിഷദോ യജതി - തമേവ തദ് യജ-
ത്യനു നിഷ്ക്രാമന്ത്യാ - ഹൈ - നാ - നൃതവോ - നവ ച)

19. ഉശന്തസ്ത്യാ ഹവാമഹ

T.B.2.6.16.1

ഉശന്തസ്ത്യാ ഹവാമഹ ആ നോ അഗേ സുകേതുനാ |
ത്വ ങ് സോമ മഹേ ദഗം ത്വ ങ് സോമ പ്രചികിതോ മനീഷാ |
ത്വയാ ഹി നഃ പിതരഃ സോമ പൂർവേ
ത്വ ങ് സോമ പിത്യഭിഃ സംവിദാനഃ |

ബ॒ർഹി॑ഷദഃ॒ പി॒തര॑ ആ॒ഹം പി॒ത്യു॒ൻ ।
 ഉ॒പ്ഹൂ॑താഃ പി॒തരോ॑ ഹ॒ഗ്നി॑ഷ്യാത്താഃ പി॒തരഃ॑ ॥
 അ॒ഗ്നി॑ഷ്യാത്താ॒ന്യു॒തുമ॑തോ॒ ഹവാ॑മഹേ ।
 നരാ॒ശ്ച॒സേ॑ സോമ॒പീ॒മം യ॑ ആശുഃ ।
 തേ നോ॑ അർവ॒ന്തഃ॑ സു॒ഹവാ॑ ഭവ॒ന്തു ।
 ശം നോ॑ ഭവ॒ന്തു॒ ദി॒പദേ॑ ശം ചതു॒ഷ്ഠദേ॑ ॥
 യേ അ॒ഗ്നി॑ഷ്യാത്താ യേ॒നഗ്നി॑ഷ്യാത്താഃ । 95

T.B.2.6.16.2

അ॒ഹ്വഹോ॑മു॒ചഃ പി॒തരഃ॑ സോമ്യോ॒സഃ ।
 പരേ॒ഽവരേ॑മ്യു॒താസോ॑ ഭവ॒ന്തഃ॑ ।
 അ॒ധി॑ബ്രുവ॒ന്തു॒ തേ॑ അവ॒ന്താ॒സ്താൻ ॥
 വാ॒ന്യാ॒യൈ॑ ദു॒ഗ്ധേ॑ ജു॒ഷമാ॑നാഃ കര॒ന്ദം ।
 ഉ॒ദീരാ॑ണാ॒ അവ॑രേ॒ പരേ॑ ച ।
 അ॒ഗ്നി॑ഷ്യാത്താ ജു॒തുഭിഃ॑ സം॒വി॒ദാനാഃ॑ ।
 ഇ॒ന്ദ്ര॒വന്തോ॑ ഹ॒വി॒രി॒ദം ജു॒ഷന്താം ॥
 യദഗ്നേ॑ ക॒വ്യ॒വാഹ॑ന॒ തമ॑ഗ്ന ഇ॒ഹി॒തോ॑ ജാ॒തവേ॑ദഃ ।
 മാ॒തലീ॑ ക॒വൈഃ ॥
 യേ താ॒ത്യു॒പൂർ॑ ദേ॒വത്രാ॑ ജേഹ॒മാനാഃ॑ () ।
 ഹോ॒ത്രാ॒വ്യധഃ॑ സ്തോമ॒തഷ്ടാ॑സോ അർകൈഃ ।
 ആ॒ഗ്നേ॑ യാഹി॒ സു॒വി॒ദത്രേ॑ഭി॒രർവാ॑ൻ ।

സ॒ത്യഃ ക॒വ്യഃ പി॒ത്യഭി॑ർ ഘ॒ർമ॒സദ്ഭിഃ॑ ॥

ഹ॒വ്യ॒വാഹ॑മ॒ജരം॑ പു॒രുപ്രി॒യം ।

അ॒ഗ്നിം ഘൃ॒തേന॑ ഹ॒വിഷാ॑ സ॒പര്യ॑ൻ ।

ഉ॒പാ॒സദം॑ ക॒വ്യ॒വാഹം॑ പി॒ത്യു॒ണാം ।

സ നഃ॑ പ്ര॒ജാം വീ॒ര॒വതീ॑ഃ സ॒മൃ॒ണ്വതു॑ ॥ 96

(അ॒ഗ്നി॒ഷ്യാത്താ॑ - ജേ॒ഹമാ॑നാഃ സ॒പ്ത ച॑)

ത്രിണാചീകേദം

20. അയം വാവ

T.B.3.11.7.1

അയം വാവ യഃ പവതേ | സോഽഗ്നിർ നാചീകേതഃ |
 സ യത് പ്രാങ് പവതേ | തദ-സ്യ ശിരഃ |
 അഥ യദ് ദക്ഷിണാ | സ ദക്ഷിണഃ പക്ഷഃ |
 അഥ യത് പ്രത്യക് | തത് പുച്ഛം | യദുദങ് |
 സ ഉത്തരഃ പക്ഷഃ | 97

T.B.3.11.7.2

അഥ യഥ് സംവാതി |
 തദസ്യ സമഞ്ചനം ച പ്രസാരണം ച |
 അഥോ സംപദേവാസ്യ സാ |
 സഹ് ഹ വാ അസ്മൈ സ കാമഃ പദ്യതേ |
 യത് കാമോ യജതേ |
 യോഽഗ്നിം നാചീകേതം ചിന്തുതേ | യ ഉ ചൈന-മേവംവേദ |
 യോ ഹ വാ അഗ്നേർ നാചീകേതസ്യായതനം
 പ്രതിഷ്ഠാം വേദ | ആയതനവാൻ ഭവതി |
 ഗച്ഛതി പ്രതിഷ്ഠാം | 98

T.B.3.11.7.3

ഹിരണ്യം വാ അഗ്നേർ നാചീകേതസ്യായതനം പ്രതിഷ്ഠാ |
 യ ഏവംവേദ | ആയതനവാൻ ഭവതി | ഗച്ഛതി പ്രതിഷ്ഠാം |

യോ ഹ വാ അഗ്നേർ നാചികേതസ്യ ശരീരം വേദ |
 സ ശരീര ഏവ സ്വർഗം ലോകമേതി |
 ഹിരണ്യം വാ അഗ്നേർ നാചികേതസ്യ ശരീരം |
 യ ഏവം വേദ | സ ശരീര ഏവ സ്വർഗം ലോകമേതി |
 അഥോ യഥാ രൂക്മ ഉത്-തപ്തോ ഭായ്യാത് | 99

T.B.3.11.7.4

ഏവമേവ സ തേജസാ യശസാ |
 അസ്മിശ്ച ലോകേ-സ്മുഷ്മിശ്ച ഭാതി |
 ഉരവോ ഹ വൈ നാമൈതേ ലോകാഃ |
 യേ സ്വരേണാദിത്യം |
 അഥ ഹൈതേ വരീയാഽസോ ലോകാഃ | യേ പരേണാദിത്യം |
 അന്തവന്തഃ ഹ വാ ഏഷ ക്ഷയം ലോകം ജയതി |
 യോ സ്വരേണാദിത്യം |
 അഥ ഹൈഷോ സന്ത-മപാര-മക്ഷയം ലോകം ജയതി |
 യഃ പരേണാദിത്യം () | 100

T.B.3.11.7.5

അനന്തഃ ഹ വാ അപാര-മക്ഷയം ലോകം ജയതി |
 യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിന്തുതേ | യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ |
 അഥോ യഥാ രഥേ തിഷ്ഠൻ പക്ഷസീ പര്യാവർത്തമാനേ
 പ്രത്യപേക്ഷതേ | ഏവ-മഹോരാത്രേ പ്രത്യപേക്ഷതേ |

നാ॒സ്യോ॒ഹോരാ॒ത്രേ ലോ॒കമാ॒പ്സുതഃ॑ ।

യോ॒ഽഗ്നിം നാ॑ചികേതം ചി॒നുതേ॑ ।

യ ഉ॑ ചൈന-മേ॒വംഽവേ॑ദ । 101

(ഉത്തരഃ പക്ഷോ - ഗച്ഛതി പ്രതിഷ്ഠാം - ഭായ്യാദ് -
യഃ പരേണാദിത്യ - മഷ്ടൗ ച)

21. ഉശൻ. ഹ വൈ

T.B.3.11.8.1

ഉ॒ശൻ. ഹ॑ വൈ॒ വാജ॑ശ്രവസഃ॒ സർവ॑വേദസം॒ ദദൗ॑ ।

തസ്യ॑ ഹ॒ നചി॑കേതാ॒ നാമ॑ പു॒ത്ര ആ॑സ ।

തച്ഛ॑ ഹ॒ കുമാ॑രച്ഛ॒ സന്തം॑ ।

ദക്ഷി॑ണാസു॒ നീയ॑മാ॒നാസു॑ ശ്രദ്ധാ॒ഽഽവി॑വേശ ।

സ ഹോ॑വാച । തത॒ ക॒സ്മൈ॒ മാം ദാ॑സ്യ॒സീതി॑ ।

ദി॒തീയം॑ തൃ॒തീയം॑ । തച്ഛ॑ ഹ॒ പരീ॑ത ഉവാച ।

മൃ॒ത്യവേ॑ ത്വാ ദദാമീതി ।

തച്ഛ॑ ഹ॒ സ്മോ॒ത്ഥിതം॑ ഽവാഗഭി॒വദതി॑ । 102

T.B.3.11.8.2

ഗൗ॒തമ॑ കുമാ॒ര-മി॑തി । സ ഹോ॑വാച ।

പരേ॑ഹി മൃ॒ത്യോർ ഗൃ॒ഹാൻ । മൃ॒ത്യവേ॒വൈ ത്വാ॑ദദാമിതി ।

തം ഽവൈ॑ പ്ര॒വ॒സന്തം॑ ഗന്താ-സീതി॑ ഹോവാച ।

തസ്യ॑ സ്മ॒ തിസ്രോ॑ രാ॒ത്രി-ര॒നാശ്യാൻ ഗൃ॒ഹേ വ॑സതാത് ।

സ യദി॑ ത്വാ പൃ॒ച്ഛേത് ।

കുമാര കതി രാത്രി-രവാമ്സി-രിതി ।

തിസ്ര ഇതി പ്രതി ബൃതാത് ।

കിം പ്രഥമാഃ രാത്രി-മാശ്നാ ഇതി । 103

T.B.3.11.8.3

പ്രജാം ത ഇതി । കിം ദിതീയാ-മിതി । പശുഃസ്തു ഇതി ।

കിം തൃതീയാ-മിതി । സാധുകൃത്യാം ത ഇതി ।

തം വൈ പ്രവസന്തം ജഗാമ ।

തസ്യ ഹ തിസ്രോ രാത്രി-രനാശ്യാൻ ഗൃഹ ഉവാസ ।

ത-മാഗത്യ പപ്രച്ഛ । കുമാര കതി രാത്രി-രവാമ്സി-രിതി ।

തിസ്ര ഇതി പ്രത്യുവാച । 104

T.B.3.11.8.4

കിം പ്രഥമാഃ രാത്രി-മാശ്നാ ഇതി । പ്രജാം ത ഇതി ।

കിം ദിതീയാ-മിതി । പശുഃസ്തു ഇതി । കിം തൃതീയാ-മിതി ।

സാധുകൃത്യാം ത ഇതി ।

നമസ്തേ അസ്തു ഭഗവ ഇതി ഹോവാച ।

വരം വൃണീഷേ-തി । പിതര-മേവ ജീവന്നയാനീതി ।

ദിതീയം വൃണീഷേ-തി । 105

T.B.3.11.8.5

ഇഷ്ടാപൂർത്തയോർ മേ ഽക്ഷിതിം ബൃഹീതി ഹോവാച ।

തസ്മൈ ഹൈതമഗ്നിം നാചികേത-മുവാച ।

തതോ വൈ തസ്യേ-ഷ്ടാപൂർത്തേ നാ ക്ഷീയേതേ ।

നാസ്യേ-ഷ്ടാപൂർത്തേ ക്ഷീയേതേ ।
 യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിന്തുതേ । യ ഉ ചൈന-മേവംവേദ ।
 തൃതീയം വൃണീഷ്യ-തി ।
 പുനർ മൃത്യോർ മേ ഽപജിതിം ബ്രൂഹീതി ഹോവാച ।
 തസ്മൈ ഹൈതമഗ്നിം നാചികേത-മുവാച ।
 തതോ വൈ സോപ പുനർ മൃത്യു-മജയത് । 106

T.B.3.11.8.6

അപ പുനർ മൃത്യും ജയതി ।
 യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിന്തുതേ । യ ഉ ചൈന-മേവംവേദ ।
 പ്രജാപതിർ വൈ പ്രജാകാമ-സൃപോ തപ്യത ।
 സ ഹിരണ്യ-മുദാസ്യത് । ത-ദഗൗ പ്രാസ്യത് ।
 ത-ദസ്മൈ നാചദയത് । തദ് ദിതീയം പ്രാസ്യത് ।
 ത-ദസ്മൈ നൈ-വാചദയത് । തത് തൃതീയം പ്രാസ്യത് । 107

T.B.3.11.8.7

ത-ദസ്മൈ നൈ-വാചദയത് ।
 ത-ദാത്മ-ന്നേവ ഹൃദയ്യാഗൗ വൈശ്യാനരേ പ്രാസ്യത് ।
 ത-ദസ്മാ അചദയത് । തസ്മാദ്ധിരണ്യം കനിഷ്ഠം ധനാനാം ।
 ഭൂജ്ഞത് പ്രിയതമം । ഹൃദയജഃ ഹി ।
 സ വൈ തമേവ നാവിന്ദത് ।
 യസ്മൈ താം ദക്ഷിണാ-മനേഷ്യത് ।

താഽ സ്വാ॒യൈ॒വ ഹ॒സ്തായ॑ ദക്ഷി॒ണായാ॑നയത് |

താം പ്രത്യ॑ഗൃഹ്ണാത് | 108

T.B.3.11.8.8

ദക്ഷായ॑ ത്വാ ദക്ഷി॒ണാം പ്രതി॑ഗൃഹ്ണാമീതി |

സോ॑ ടദക്ഷ॒ത ദക്ഷി॑ണാം പ്രതി॒ഗൃഹ്യ॑ |

ദക്ഷ॑തേ ഹ॒ വൈ ദക്ഷി॑ണാം പ്രതി॒ഗൃഹ്യ॑ | യ ഏ॒വംഽവേദ॑ |

ഏ॒തദ്ധ॑ സു॒ വൈ തദ് വി॒ദ്വാഽസോ॑ വാജ॒ശ്രവ॑സാ ഗോ॒തമാഃ॑ |

അപ്യ॑നുദേശ്യാം ദക്ഷി॒ണാം പ്രതി॑ഗൃഹ്ണന്തി |

ഉദയേ॑ന വ॒യം ദക്ഷി॑ഷ്യാമഹ ഏ॒വ ദക്ഷി॑ണാം

പ്രതി॑ഗൃഹ്യേതി | തേ॑ ടദക്ഷ॒ന്ത ദക്ഷി॑ണാം പ്രതി॒ഗൃഹ്യ॑ |

ദക്ഷ॑തേ ഹ॒ വൈ ദക്ഷി॑ണാം പ്രതി॒ഗൃഹ്യ॑ |

യ ഏ॒വംഽവേദ॑ () | പ്ര ഹാ॒ന്യം വ്ലീ॑നാതി | 109

(വ॒ദ - ത്യാ॒ശ്നാ॒ ഇത്യു॑ - വാ॒ച - ദി॒തീയം॑ ഽവു॒ണീ॒ഷ്യ -
ത്യജ॑യത് - തൃ॒തീയം॑ പ്രാ॒സ്യത് - ഗൃ॒ഹ്ണാദ് - യ ഏ॒വം
ഽവേദൈ॑കം ച)

22. ത്വ ഹൈതമേകേ പശുബന്ധ

T.B.3.11.9.1

ത്വ ഹൈ॒ത-മേ॑കേ പശു॒ബന്ധ॑ ഏ॒വോ॒ത്തര॑വേദ്യാം ചി॒ന്വതേ॑ |

ഉ॒ത്തര॑വേദി॒സ്മിത॑ ഏ॒ഷോ॒ഗ്നി॒രിതി॑ വദന്തഃ |

തന്ന॑ തഥാ॒ കൂ॒ര്യാത് | ഏ॒ത-മ॒ഗ്നിം കാ॑മേന വ്യർദ്ധയേത് |

സ ഏ॒നം കാ॑മേന വ്യ॒ഗ്ദ്ധഃ | കാ॑മേന വ്യർദ്ധയേത് |

സൗമ്യേ വാ॒വൈന-മദ്ധ്യ॑രേ ചി॒ന്വീ॒ത |
യ॒ത്ര വാ॒ ഭൃ॒യിഷ്ടാ॑ ആ॒ഹു॒തയോ॑ ഹൃ॒യേര॑ൻ |
ഏ॒ത-മ॒ഗ്നിം കാ॑മേന॒ സമർദ്ധ॑യതി |
സ ഏ॒നം കാ॑മേന॒ സമൃ॑ദ്ധഃ | 110

T.B.3.11.9.2

കാ॑മേന॒ സമർദ്ധ॑യതി | അ॒ഥ ഹൈ॑നം പൂ॒ർഷ॑യഃ |
ഉ॒ത്തര॑വേ॒ദ്യാ-മേ॒വ സ॒ത്രിയ-മ॑ചി॒ന്വത |
തതോ॑ വൈ॒ തേ॒ഽവി॑ന്ദ॒ന്ത പ്ര॒ജാം |
അ॒ഭി സ്വ॑ർഗം ഘോ॒ക-മ॑ജയൻ |
വി॒ന്ദ॒ന്ത ഏ॒വ പ്ര॒ജാം | അ॒ഭി സ്വ॑ർഗം ഘോ॒കം ജ॑യതി |
യോ॒ഽഗ്നിം നാ॑ചി॒കേതം॑ ചി॒ന്തുതേ॑ | യ ഉ॒ ചൈ॑ന-മേ॒വം വേ॑ദ് |
അ॒ഥ ഹൈ॑നം വായു॑ർ. ഋ॒ദ്ധി॑കാമഃ | 111

T.B.3.11.9.3

യ॒ഥാ॒ന്യു॒പ-മേ॒വോ॒പദ॑ധേ |
തതോ॑ വൈ॒ സ ഏ॒താ-മൃ॑ദ്ധി-മാർദ്ധ്യാ॑ത് |
യാ-മി॒ദം വായു॑ർ. ഋ॒ദ്ധഃ | ഏ॒താ-മൃ॑ദ്ധി-മൃ॒ദ്ധ്നോ॑തി |
യാ-മി॒ദം വായു॑ർ. ഋ॒ദ്ധഃ |
യോ॒ഽഗ്നിം നാ॑ചി॒കേതം॑ ചി॒ന്തുതേ॑ | യ ഉ॒ ചൈ॑ന-മേ॒വം വേ॑ദ് |
അ॒ഥ ഹൈ॑നം ഗോ॒ബദ്ധോ॑ വാർഷ്ണഃ॑ പശു॒കാമഃ॑ |
പാ॒ംക്ത-മേ॒വ ചി॑ക്വേ | പ॒ഞ്ച പൂ॒ർണ്ണാ॑ത് | 112

T.B.3.11.9.4

പഞ്ച॑ ദക്ഷി॑ണതഃ॑ । പഞ്ച॑ പശ്ചാ॑ത് ।
 പഞ്ചോ॑ത്തരതഃ॑ । ഏ॒കാം മദ്ധ്യേ॑ ।
 തതോ॑ വൈ സ സഹ॑സ്രം പശൂ॑ൻ പ്രാപ്നോ॑ത് ।
 പ്ര॒സഹ॑സ്രം പശൂ॑-നാപ്നോ॑തി ।
 യോഽഗ്നി॑ം നാചി॑കേതം ചി॒ന്തുതേ॑ । യ॒ ഉ ചൈ॑ന-മേ॒വം വേദ॑ ।
 അ॒ഥ ഹൈ॑നം പ്ര॒ജാപ॑തിർ ജൈ॒ഷ്ട്യകാ॑മോ
 യശ്ശ്കാ॑മഃ പ്ര॒ജന॑നകാമഃ ।
 ത്രി॒വൃത॑-മേ॒വ ചി॑ക്വേ । 113

T.B.3.11.9.5

സ॒പ്ത പു॑രസ്താ॑ത് । തി॒സ്രോ ദക്ഷി॑ണതഃ॑ । സ॒പ്ത പശ്ചാ॑ത് ।
 തി॒സ്ര ഉ॑ത്തരതഃ॑ । ഏ॒കാം മദ്ധ്യേ॑ ।
 തതോ॑ വൈ സ പ്ര॒യശോ॑ ജൈ॒ഷ്ട്യ-മാ॑പ്നോ॑ത് ।
 ഏ॒താം പ്ര॒ജാതി॑ം പ്രാ॒ജായ॑ത । യാ॒മിദം പ്ര॒ജാഃ പ്ര॒ജായ॑ന്തേ ।
 ത്രി॒വൃദ് വൈ ജൈ॒ഷ്ട്യം । മാ॒താ പി॒താ പു॒ത്രഃ । 114

T.B.3.11.9.6

ത്രി॒വൃത് പ്ര॒ജന॑നം । ഉ॒പസ്മോ॑ യോ॒നിർ മദ്ധ്യ॑മാ ।
 പ്ര॒യശോ॑ ജൈ॒ഷ്ട്യ-മാ॑പ്നോ॑തി ।
 ഏ॒താം പ്ര॒ജാതി॑ം പ്ര॒ജായ॑തേ । യാ-മി॒ദം പ്ര॒ജാഃ പ്ര॒ജായ॑ന്തേ ।
 യോഽഗ്നി॑ം നാചി॑കേതം ചി॒ന്തുതേ॑ । യ॒ ഉ ചൈ॑ന-മേ॒വം വേദ॑ ।
 അ॒ഥ ഹൈ॑ന-മി॒ന്ദ്രോ ജൈ॒ഷ്ട്യകാ॑മഃ ।

ഊർദ്ധ്വാ ഏവോ-പദയേ ।

തതോ വൈ സ ജൈഷ്ട്യ-മഗച്ഛത് । 115

T.B.3.11.9.7

ജൈഷ്ട്യം ഗച്ഛതി । യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിന്തേ ।

യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ।

അഥ ഹൈന-മസാവാദിത്യഃ സ്വർഗകാമഃ ।

പ്രാചീരേവോപദയേ ।

തതോ വൈ സോഽഭി സ്വർഗം ലോക-മജയത് ।

അഭി സ്വർഗം ലോകം ജയതി ।

യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിന്തേ ।

യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ । സ യദീച്ഛത് । 116

T.B.3.11.9.8

തേജസീ യശസീ ബ്രഹ്മവർചസീ സ്യാ-മിതി ।

പ്രാണാഹോതുർദ്ധിഷ്ട്യാ-ദുമ്സർപേത് ।

യേയം പ്രാഗാദ് യശസാതീ । സാ മാ പ്രോർണോതു ।

തേജസാ യശസാ ബ്രഹ്മവർചസേ-നേതി ।

തേജസ്-വ്യുവ യശസീ ബ്രഹ്മവർചസീ ഭവതി ।

അഥ യദീച്ഛത് । ഭൂയിഷ്ടം മേ ശ്രദ്ദധീരൻ ।

ഭൂയിഷ്ടാ ദക്ഷിണാ നയേയു-രിതി ।

ദക്ഷിണാസു നീയമാനാസു പ്രാച്യേഹി പ്രാച്യേഹീ-
തി പ്രാചീ ജുഷാണാ വേതാജ്യസ്യ സാഹേതി
സ്രുവേണോ-പഹത്യാ-ഹവനീയേ ജുഹുയാത് | 117

T.B.3.11.9.9

ഭൂയിഷ്ഠ-മേവാസൈ ശ്രദ്ധധതേ |
ഭൂയിഷ്ഠാ ദക്ഷിണാ നയന്തി | പുരീഷ-മുപധായ |
ചിതിക്ലൃപിഭി-രഭിമൃശ്യ | അഗ്നിം പ്രണീയോപസമാധായ |
ചതസ്ര ഏതാ ആഹുതീർ ജുഹോതി |
തമഗേ രൂദ്ര ഇതി ശതരൂദ്രീയസ്യ രൂപം |
അഗ്നാവിഷ്ണു ഇതി വസോർദ്ധാരായഃ |
അന്നപത ഇത്യന്ന ഹോമഃ |
സപ്ത തേ അഗേ സമിധഃ സപ്ത ജിഹ്വാ ഇതി
വിശ്വപ്രീഃ () | 118

[സമൃദ്ധ - ഋദ്ധികാമഃ- പുരസ്താച് - ചികൃത്യ - പുത്രോ - ടഗച്ഛ
- ദിച്ഛേ- ജ്ജുഹുയാദ് - വിശ്വപ്രീഃ ()] (A9)

Special Korvai

(പുരർഷയോ വായുർ ഗോബലഃ സഹസ്രം പ്രജാപതി
സ്ത്രിവൃദിന്ദ്രോ ടസാവാദിത്യഃ സ യദിച്ഛേത്)

23. യാം പ്രഥമാമിഷ്ടകാമുപദയാതി

T.B.3.11.10.1

യാം പ്രഥമാ-മിഷ്ടകാ-മുപദയാതി ।

ഇമം തയാ ലോക-മഭിജയതി ।

അഥോ യാ അസ്മിൻ ലോകേ ദേവതാഃ ॥

താസാഽ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।

യാം ദിതീയാ-മുപദയാതി ।

അന്തരിക്ഷലോകം തയാഭിജയതി ।

അഥോ യാ അന്തരിക്ഷലോകേ ദേവതാഃ ॥

താസാഽ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।

യാം തൃതീയാ-മുപദയാതി ।

അഥും തയാ ലോക-മഭിജയതി । 119

T.B.3.11.10.2

അഥോ യാ അമുഷ്മിൻ ലോകേ ദേവതാഃ ॥

താസാഽ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।

അഥോ യാ അമു-രിതരാ അഷ്ടാദശ ।

യ ഏവാമീ ഉരവശ്ച വരീയാഽസശ്ച ലോകാഃ ।

താനേവ താഭി-രഭിജയതി ।

കാമചാരോ ഹ വാ അസ്യോരുഷു ച വരീയസ്സു ച

ലോകേഷു ദവതി ।

യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ ॥

യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ |

സംവത്സരോ വാ അഗ്നിർ നാചികേതഃ |

തസ്യ വസന്തഃ ശിരഃ | 120

T.B.3.11.10.3

ഗ്രീഷ്മോ ദക്ഷിണഃ പക്ഷഃ | വർഷാ ഉത്തരഃ | ശരത് പുച്ഛം |

മാസാഃ കർമ്മകാരാഃ | അഹോരാത്രേ ശതരുദ്രീയം |

പർജന്യോ വസോർദ്ധാരാ |

യഥാ വൈ പർജന്യഃ സുവൃഷ്ടം വൃഷ്ടാ |

പ്രജാഭ്യഃ സർവാൻ കാമാൻമ് സംപൂരയതി |

ഏവ-മേവ സ തസ്യ സർവാൻ കാമാൻമ് സംപൂരയതി |

യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ | 121

T.B.3.11.10.4

യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ |

സംവത്സരോ വാ അഗ്നിർ നാചികേതഃ |

തസ്യ വസന്തഃ ശിരഃ | ഗ്രീഷ്മോ ദക്ഷിണഃ പക്ഷഃ |

വർഷാഃ പുച്ഛം | ശര-ദുത്തരഃ പക്ഷഃ | ഹേമന്തോ മദ്ധ്യം |

പൂർവപക്ഷാശ്ചിതയഃ | അപരപക്ഷാഃ പൂരീഷം |

അഹോരാത്രാണീഷ്ടകാഃ () |

ഏഷ വാവ സോഽഗ്നി-രഗ്നിമയഃ പുനർണവഃ |

അഗ്നിമയോ ഹ വൈ പുനർണവോ ഭൂതാ |

സ്വർഗം ലോക-മേതി | ആദിത്യസ്യ സായുജ്യം |

യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിന്തുതേ ।

യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ । 122 (അമും തയാ ലോകമഭിജയതി - ശിരഃ - ചിന്തുത - ഇഷ്ടുകാഃ ഷട് ച)

24. ഋചാം പ്രാചീ

T.B. 3.12.9.1

ഋചാം പ്രാചീ മഹതീ ദിഗുച്യതേ ।

ദക്ഷിണാ-മാഹുർ യജുഷാ-മപാരാം ।

അഥർവണാ-മഗ്ണിരസാം പ്രതീചീ ।

സാമ്നാ-മുദീചീ മഹതീ ദിഗുച്യതേ ।

ഋഗ്ഭിഃ പൂർവാഹ്ണേ ദിവി ദേവ ഇായതേ ।

യജുർവേദേ തിഷ്ഠതി മദ്ധ്യേ അഹനഃ ।

സാമവേദേനാസ്തമയേ മഹീയതേ ।

വേദൈ-രശൂന്യ-സ്രിഭിരേതി സൂര്യഃ ।

ഋഗ്ഭ്യോ ജാതാഃ സർവശോ മുർതി-മാഹുഃ ।

സർവാ ഗതിർ യാജുഷീ ഹൈവ ശശ്വത് ॥ 123

T.B. 3.12.9.2

സർവം തേജ സ്താമരുപ്യഃ ഹ ശശ്വത് ।

സർവഃ ഹേദം ബ്രഹ്മണാ ഹൈവ സൃഷ്ടം ।

ഋഗ്ഭ്യോ ജാതം വൈശ്യം വർണ-മാഹുഃ ।

യജുർവേദം ക്ഷത്രിയസ്യാഹുർ യോനീം ।

സാമവേദോ ബ്രാഹ്മണാനാം പ്രസൃതിഃ ।

പൂർവേ॑ പൂർവേ॑ഭ്യോ॑ വച॑ ഏ॒ത-॑ഭൃ॒ച്ചുഃ॑ ।

ആ॒ദർ॒ശ-॑മ॒ഗ്നിം॑ ചി॒ന്യാ॒നാഃ॑ ।

പൂർവേ॑ വി॒ശ്വ॒സ്യ॑ജോ॒ഽമൃ॒താഃ॑ ।

ശ॒തം॑ വ॒ർഷ॒സഹ॑സ്രാണി॑ ।

ദീ॒ക്ഷി॒താ॑ സ്തു॒ത്ര-॑മാ॒സത॑ ॥ 124

T.B. 3.12.9.3

തപ॑ ആ॒സീദ് ഗൃ॒ഹപ॑തിഃ । ബ്ര॒ഹ്മ ബ്ര॒ഹ്മാദ॑വഥ് സ്വ॒യം ।

സത്യ॑ ഹ ഹോ॒തൈ॑ഷാ-മാ॒സീത് ।

യദ് വി॒ശ്വ॒സ്യ॑ജ ആ॒സത॑ ।

അ॒മൃത॑-മേ॒ദ്യ ഉ॑ദഗായത് । സ॒ഹസ്രം॑ പ॒രിവഥ്॑സരാൻ ।

ഭൃ॒തഃ॑ ഹ പ്ര॒സ്തോ॒തൈ॑ഷാ-മാ॒സീത് ।

ഭ॒വി॒ഷ്യത് പ്ര॑തി ചാഹരത് । പ്രാ॒ണോ അ॑ദ്ധ്യ॒ര്യ-॑രഭവത് ।

ഇ॒ദ്യം സ॑ർവ്യം സി॒ഷാ॑സതാം ॥ 125

T.B. 3.12.9.4

അ॒പാനോ॑ വി॒ദ്യാനാ॑വൃ॒തഃ॑ । പ്ര॒തി പ്രാ॑തിഷ്ഠ-ഭ॒ദ്ധാരേ॑ ।

ആർ॒തവാ॑ ഉ॒പഗാ॑താരഃ । സ॒ദസ്യാ॑ ഋ॒തവോ॑ഽഭ॒വൻ ।

അർ॒ദ്ധമാ॑സാശ്ച മാ॒സാശ്ച॑ । ച॒മസാ॑-ദ്ധ്യർ॒യവോ॑ഽഭ॒വൻ ।

അശ॑സ്വദ് ബ്ര॒ഹ്മണ॑-സ്തേ॒ജഃ॑ । അ॒ചാ॒വാകോ॑ഽഭ॒വദ് യശഃ॑ ।

ഋ॒ത-॑മേ॒ഷാം പ്ര॑ശാ॒സ്താഽഽസീ॑ത് ।

യദ് വി॒ശ്വ॒സ്യ॑ജ ആ॒സത॑ ॥ 126

T.B. 3.12.9.5

ഊർഗ് രാജാന-മുദവഹത് | ധ്രുവഗോപ സ്സഹോഭവത് |
 ഓജോഭ്യഷ്ടൗദ് ഗ്രാവണ്ണഃ | യദ് വിശ്വസ്യജ ആസത |
 അപചിതിഃ പോത്രീയാ-മയജത് |
 നേഷ്ടീയാ-മയജത് തിഷിഃ |
 ആഗ്നീദ്ധോദ് വിദുഷീ സത്യം |
 ശ്രദ്ധാ ഹൈവാ യജഥ് സ്വയം |
 ഇരാ പതീ വിശ്വ സ്യജാം |
 ആകൃതി-രപിനസ്തുവിഃ || 127

T.B. 3.12.9.6

ഇദ്ധ്യ് ഹ ക്ഷുച് ചൈഭ്യ ഉഗ്രേ | തൃഷ്ണാ ചാ വഹതാമുഭേ |
 വാഗേഷാഃ സുബ്രഹ്മണ്യാഃസീത് |
 ഛന്ദോയോഗാൻ. വിജാനതീ |
 കല്പതന്ത്രാണി തന്യാനാ-ഃഹഃ | സൗസ്ഥാശ്ച സർവശഃ |
 അഹോരാത്രേ പശുപാല്യാ | മുഹൂർത്താഃ പ്രേഷ്യാ അഭവൻ |
 മൃത്യുസ്തദ-ഭവ-ദ്ധാതാ | ശമിതോ-ഗ്രോ വിശാം പതിഃ || 128

T.B. 3.12.9.7

വിശ്വസ്യജഃ പ്രഥമാ സ്സത്ര-മാസത |
 സഹസ്രസമം പ്രസുതേന യന്തഃ |
 തതോ ഹ ജജേഞേ ഭുവനസ്യ ഗോപാഃ |
 ഹിരൺമയ ശ്ശുകുനിർ ബ്രഹ്മ നാമ |

യേന॑ സൂ॒ര്യ-സൂ॒പതി॑ തേജ॒സേ-ഭഃ॑ ।
 പി॒താ പു॒ത്രേണ॑ പി॒ത്യമാ॑ൻ. യോ॒നിയോ॑നൗ ।
 നാ॒വേദ॑വിൻമനുതേ॒ തം ബൃ॒ഹന്തം॑ ॥
 സ॒ർവാ॒നുഭൂ॑മാ॒ത്മാന॑ഃ സംപ॒രായേ॑ ।
 ഏ॒ഷ നിത്യോ॑ മഹി॒മാ ബ്രാ॑ഹ്മണ॒സ്യ ।
 ന കർമ്മ॑ണാ വർദ്ധതേ॒ നോ ക॒നീയാ॑ൻ ॥ 129

T.B. 3.12.9.8

തസ്യൈ॑വാ-ത്മാ പ॒ദവി॑ത്തം ॒വിദി॑ത്യാ ।
 ന കർമ്മ॑ണാ ലിപ്യതേ॒ പാപ॑കേന ।
 പ॒ഞ്ചപ॑ഞ്ചാശ॒ത-സ്രീ॑വൃ॒ത സ്തംഭ॑മ്സരാഃ ।
 പ॒ഞ്ചപ॑ഞ്ചാശ॒തഃ പ॒ഞ്ചദ॑ശാഃ ।
 പ॒ഞ്ചപ॑ഞ്ചാശ॒ത സ്തപ്ത॑ശാഃ । പ॒ഞ്ചപ॑ഞ്ചാശ॒ത ഏക॑വിപ്തശാഃ ।
 വി॒ശ്വസ്യ॑ജാഃ സഹ॒സ്ര സ്തംഭ॑മ്സരം ।
 ഏ॒തേന॑ വൈ വി॒ശ്വസ്യ॑ജ ഇ॒ദം ॒വിശ്വ॑-മസ്യജന്ത ।
 യദ് വി॒ശ്വ-മ॑സ്യജന്ത । തസ്മാദ് വി॒ശ്വസ്യ॑ജഃ () ।
 വി॒ശ്വ-മേ॒നാ-ന॑നു പ്രജായതേ ।
 ബ്രഹ്മ॑ണ സ്തായു॒ജ്യഃ സ॒ലോക॑താം യന്തി ।
 ഏ॒താസാ॑മേ॒വ ദേ॒വതാ॑നാഃ സായു॒ജ്യം ।
 സാ॒ർഷ്ടി॑താഃ സമാ॒ന ലോ॑കതാം യന്തി ।

യ ഏത-ദുപയന്തി | യേ ചൈനത് പ്രാഹുഃ |
യേഭ്യ-ശൈനത് പ്രാഹുഃ ||

ഓം || 130

(ശശ്വ - ദാസത - സിഷ്യാസതാ - മാസത -
ഹവിഷ് - പതിഃ - കനീയാൻ - തസ്മാദ് വിശ്വസ്യജോ
ഽഷ്ടൗ ച)

|| ഹരിഃ ഓം ||

-----അഭിശ്രവണമന്ത്രപാഠ സമാപ്തഃ-----

“Chain” indicating starting “padam” of all the “Chapters” in Abisravanam.

സഹസ്രശീർഷാ - മദ്ഭ്യഃ - സഹസ്രശീർഷ - മൃതം-
കൃണുഷ - രക്ഷോഹണഃ - സോമായോ - ശന്തസ്താ -
ഭക്ഷഹി - ധ്രുവാ - സ്യഗ്ന ഉദയേ - ശിരോ - സാവാദി
ത്യ - സംതതി - രകവിഷ് - ഇന്ദ്രോ - വൈശ്വദേവനാ -
സഗായ - ഉശന്തസ്താ - യ - മുശൻ ഹ - ത്വ ഹ -
യാം പ്രഥമാ - മൃചാം പ്രാചീ ചതുർ വിഷ്ശതിഃ ॥

Begining and ending “padam” of Abisravanam.

സഹസ്രശീർഷാ പൂരുഷ - ഓം ॥